

PHONG-HOA

16

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU 7

trang

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAIDIRECTEUR
NGUYỄN - TƯỜNG - TAMADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - NINH

XU

VĂN ĐỀ**DÂN SINH**

Các kĩ-nghệ nhỏ

Trong số báo trước đã nói về sự liên-lạc của đường-xá với các kĩ-nghệ nhỏ — Những kĩ-nghệ này có mỏ-mang phải-dạt thì các đường-xá mới thực là hữu-dụng.

Người ta thường cho xír Bắc-kỳ là một xír có nhiều kĩ-nghệ vì với xír Nam-kỳ là một xír chỉ có làm ruộng. Cái đó cũng là một sự thực nhưng chỉ trong vòng Đông-dương ta — còn nếu đem so-sánh với các nước ngoài, thì kĩ-nghệ xír Bắc-kỳ thực không thua vào đâu cả.

Những kĩ-nghệ nhỏ của ta bây giờ đã mỏ-mang hơn trước, đó là một

sự hiền-nhiên rồi. Nhưng không được lan rộng theo sự cần-dùng của nhân-dân, chính vì kĩ-nghệ của ta đã chịu ép dưới cái cạnh-tranh của các hàng ngoại-quốc.

Trong những vật-liệu cần-dùng cho cuộc sinh-hoạt của dân ta, các hàng Tây, hàng Tàu và hàng Nhật chiếm phần mưởi.... và cái hiện-trạng ấy sẽ kéo dài ra mãi nếu ta không chịu tìm cách gì có hiệu-quả để chấn hưng lấy kĩ-nghệ nước nhà.

Muốn thế, người ta dựa vào cái lòng yêu nước của các người mua, hô-hào rằng người Annam bao giờ cũng phải nên dùng những của nội-hoa. Cái cách ấy đã tỏ ra rằng không ăn thua gì: trong sự buôn bán thiết thực mà đem một cái tình cảm vào thi-trái lè lầm, cái tình cảm ấy không bao giờ mạnh bằng cái lợi.

Cùng một giá tiền mà hàng ngoại-quốc tốt đẹp hơn thì không ai chịu mua hàng nội-hoa — không kể cái sự đua nhau ham-chuộng của lợ vắn có ánh-huống sâu-xa đối với người mua.

Sẽ có người nói: nếu thế, ta phải ráng-sức làm cho các hàng của ta sản-xuất cũng tốt đẹp bằng các hàng của ngoại-quốc. Nhưng đó là một việc ta chưa làm được, vì sự phát-dạt của một kĩ-nghệ bao giờ cũng đi đôi với số hàng-hóa tiêu-thụ. Nếu hàng làm ra không bán được thì các nhà kĩ-nghệ lấy đâu ra tiền mà mỏ-mang cái nghệ của mình được.

Ví-dụ như nghề dệt gấm (Hà-dông) ở nước ta là một nghề đã có tiến-bộ nhiều lăm — Những tấm gấm của ta dệt được bây giờ thực là một thứ hàng có giá-trị: to bèn kiều hoa đẹp,

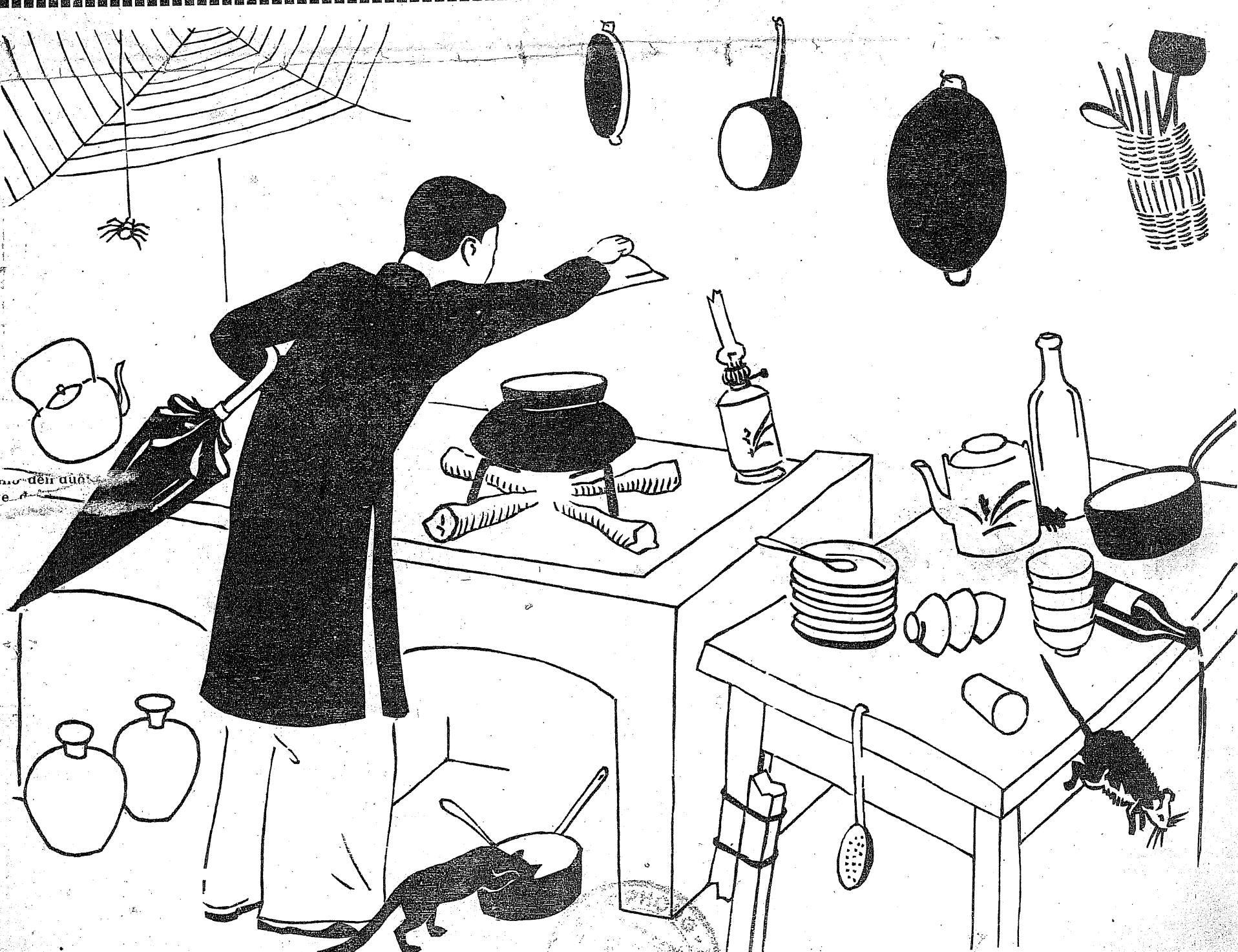
và các mèo khéo điều-hòa với nhau.

Vậy mà nghề dệt ấy cũng không được mỏ-mang như người ta có thể hy-vọng. Vì thiếu một cách quảng-cáo khôn-khéo — nhất là thiếu cái sự đua nhau mà ta cần phải gây nên, mà những hàng gấm, dệt ra cũng không tiêu-thụ được mấy, chỉ riêng bán cho một hạng người mà thôi.

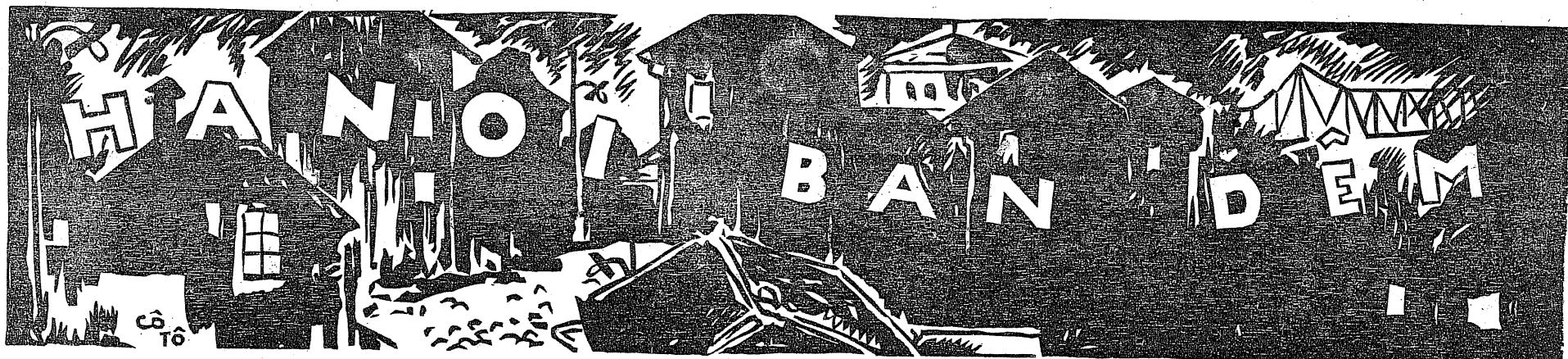
Về các nghề dệt gấm, vải và ren, và nhiều kĩ-nghệ khác nữa, cái săn-nhán-công và cái hoa tay khéo của người mình, chưa đủ để làm cho những kĩ-nghệ ấy được phát-dạt và có thể cạnh-tranh mà không nung với các kĩ-nghệ tinh-xảo của nước ngoài.

Việc chấn-hưng kĩ-nghệ nước nhà là một việc khó-khăn, phiền-phúc — cần phải bàn xét cho kỹ, tìm những phương-pháp hay hợp thời để thi hành.

VIỆT-SINH

ANH SÁCH

— 12 giờ. Bếp tắt, cơm chưa thổi, đồ ăn không làm. Đồ đạc bừa ra, bát đĩa từ hôm qua chưa rửa. Vợ mày con! chẳng biết đi đâu 12 giờ chưa về. À quên, vợ tôi đi dến hội Nữ-Công!....

Phóng-sự về mãi-dâm ở Hanoi

(Cái tệ mãi-dâm ở Hanoi mỗi ngày một nhiều. Biết rõ được cái hại ấy là một sự ích lợi, chúng tôi nghĩ thế. Bởi phóng-sự đây (xem Phong-hóa từ số 36) toàn là thuật những sự thực, tai nghe mắt thấy, đã sảy ra ở Hanoi, chứ không phải những truyện bịa đặt — Phong-hóa sẽ hết sức làm cho các độc-giả biết rõ những cái khố-sô, đau đớn của một hạng người xã-hội vẫn khinh bỉ, mà họ chỉ là đáng thương...)

Tranh nhau sống.

... Nhà chị Tư được khách chơi đêm đến đông, vì không những nhà chị có nhiều cửa lợ và tối, mà chị lại còn tính giá rẻ hơn các nơi khác nữa. Một cô con gái, một cái giường xuất đêm, chỉ có một đồng bạc. Nếu là khách quen, bót một thêm hai, thì có khi chỉ 8, 9 hào cũng được.

Nghĩ ra chị cũng chẳng mất gì mà không bằng lòng, bao nhiêu cái khó nhọc đã có các con em của chị gánh, chị chỉ có công việc là ngồi tiếp khách. Ta cũng nên nhận rằng về khoa ấy thì chị thực là một người thạo : câu chuyện của chị lúc nào cũng ngọt ngào, vui vẻ, không bao giờ trên mặt chị tỏ ra ý không bằng lòng. Chị lại tùy các hạng khách mà uốn chiều đưa đẩy câu chuyện, đối với ai, chị cũng khéo làm thế nào cái lợi vẫn về phần chị mà khách vẫn vừa lòng.

Tối hôm nay, vì một sự tình cờ mà tôi với anh Khanh lại bước chân đến nhà chị.

Vừa lúc này ở nhà sầm Đ.P., chúng tôi gặp một cô Lào — Lào thật, vì cô nói thứ tiếng gì chúng tôi không hiểu — mình quần cái « sầm » thêu, tay đeo nhiều vòng bạc chạm. Cô thấy chúng tôi không hiểu tiếng xứ Lào, nên lại dùng tiếng ta nói cho biết cô mới ở Lào về, vì lỡ đường nên « bất đắc dĩ » phải đi như thế này, nhưng phải đúng ba đồng cô mới ưng thuận. Mà thật, trả cô đến hai đồng tấm hào, cô cũng không nghe, rồi quay quầy xuống cầu thang đi mất.

Anh Khanh như có ý nghi, giắt tôi theo cô : được một lát thấy cô bước vào đây, chúng tôi cũng theo vào. Chị Tư chạy ra đón đá mời chào, khoe hết cô này đến cô nọ.

Vừa lúc ấy, cô Lào ở trong nhà vén màn bước ra. Trông thấy hai chúng tôi cô cũng cứ điềm nhiên như thường, như là đối với người cô chưa gặp lần nào vậy. Tôi chỉ cô, hỏi chị Tư :

— Còn cô này?

Chị Tư quay lại nhìn cô Lào rồi nói :

— Cô ấy xin hai thầy phải cho đủ hai đồng.

Anh Khanh bấm tôi rồi trả lời :

— Sao nhiều thế! Thôi, một đồng rưỡi đấy, bằng lòng đi.

TOÀ-SOẠN VÀ TRỊ-SỰ

Số 1, Boulevard Carnot — Hanoi

FONDATEUR ET DIRECTEUR POLITIQUE :

NGUYỄN-XUÂN-MAI

DIRECTEUR : NGUYỄN-TƯỜNG-TAM

Chị Tư quay lại cô Lào, từ lúc này vẫn đứng yên :

— Thế nào em bằng lòng chứ?

Cô Lào ngần-ngừ một lát, như tính nhầm cái gì, rồi cô gật đầu ra ý thuận cái giả ấy.

Tôi ngạc nhiên lấy làm lạ, còn anh Khanh mỉm cười, đưa mắt nhìn tôi, như có ý bảo : đấy, tôi đã biết mà!

Tôi vẫn phân vân chưa hiểu : quái sao lúc này trả tối gần ba đồng bạc cô Lào còn chưa thuận, mà sao bây giờ có một đồng rưỡi, cô lại bằng lòng?

Lên đến trên gác nhà chị Tư có cái gác con, tôi kéo cô Lào ngồi bên cạnh, trên giường, gan hỏi :

— Thế ra em ở đây à? Sao lúc này sụt-sùi lại bảo mới ở Lào về? Rõ khéo vờ chửa!

Cô Lào cúi đầu không nói gì, tay mân-mê chiếc vòng bạc đeo ở cổ tay, hình con rắn cuộn khúc, đầu cắn vào đuôi, trông có vẻ... Lào lầm.

Tôi lại hỏi :

— São ba đồng không đi lại chịu đi có đồng rưỡi.

— Có gì mà anh không hiểu; ba đồng thì đã mất đi đồng rưỡi bạc buồng, còn đồng rưỡi, trừ bốn hào rưỡi tiền hoa-hồng — người ta gọi là tiền xe — thì chỉ còn lại được có một đồng năm xu.

— Thế đằng này không phải trù á?

— Có chứ, em không phải là chị Tư nuôi, chỉ có thỉnh-thoảng đến đây đi khách thôi; chị Tư cũng rộng rãi, nên một đồng rưỡi em chỉ mất cho chị có độ hai, ba hào thôi, nghĩa là còn lợi hơn ở đằng kia một chút.

— Có được là bao nhiêu!

Chị Tư nhìn tôi, thông-thả nói :

— Hai hào. Anh cho thế còn là ít

à? Đối với chúng em thì là to lắm...

Rồi cô ngẩng nhìn lên trên bàn, nhìn năm hào chỉ chị Tư lúc này trả lại mà tôi vẫn để ở đấy. Cô nhìn đồng hào rồi cô lại lầm-lết nhìn tôi, như có ý muốn xin lầm.

Chợt lúc ấy vừa có tiếng cười khanh-khách ở cầu thang, rồi anh Khanh bước lên, tay giắt một cô bé, đầu quấn tóc trần, mặc cái áo the hoa vàng.

— Đây là cô Huệ đây! Ra nhà này, tôi quen mà không nhớ.

Cô Huệ người bé tí, răng trắng, chỉ trạc độ 14, 15; vể mặt hẵn còn non-nó, tuy hai má cô phấn trát giày lên mà cặp môi thì đỏ loét. Cô vừa toé miệng cười vừa nói :

— Lên đây, rồi mợ Lào kia mợ ghen cho thì chết...

Anh Khanh nói dùa :

— Vợ chồng mình đây cơ mà. Cô Huệ uốn-eo, lên cái giọng nũng-núi nói, trông trơ-trần mặt cách lạ.

— Thôi đi! Chồng mà cả đời chẳng cho được tí gì để vợ con nheo-nhóc!

— Thị giúp chứ sao! Mất bao nhiêu tiền đong gạo?

— Chẳng bao nhiêu, chỉ xin chồ hào kia thôi.

Ra cô Huệ từ lúc nào đến giờ cũng để ý đến năm hào trên bàn. Cô Lào sợ mất số tiền đó chăng, nên ghê tai tôi bảo bỏ tiền vào túi.

Nhưng không kịp, tôi vừa bước tới thì cô Huệ đã giáng tay vo lấy mặt, rồi nửa nặc nửa mổ, quay lại anh Khanh :

— ... Cho em chồ này nhé?

Cô Lào bỗng đứng phắt giây, giận-giữ gắt :

— Chị Huệ, tiền của anh Sinh

đấy kia mà, chị lấy làm gì?

Huệ không trả lời chỉ uốn mình cười lít đánh trống lảng.

Cô Lào bước lại sát gần, mặt hầm-hầm tức tối, nắm lấy tay Huệ :

— Đưa trả đây!

Huệ giáng tay ra, lùi lại mấy bước rồi quắc mắt nhìn cô Lào :

— Ô hay, tiền của cô đấy à? Má cô đòi!

Tôi và anh Khanh lặng yên đứng nhìn : hai cô lúc này như hai con chó tranh mồi, gầm-gừ nhẹ rặng chỉ chực cắn. Rồi câu nọ tiếp câu kia, chắng cô nào chịu nhường cô nào. Trước còn cãi vã, sau đến chửi nhau, kề xấu nhau hết cách, lồng-lộn, the-thé!

Rồi cô Lào bước đến nắm chặt tay cô Huệ luồn vào nách, lấy tay cậy ngón tay cô Huệ: hai cô giằng co nhau, tóc sõ, lược rơi, bao nhiêu gân cốt đều vận lên bàn tay, hơi thở hồn-hồn.

Cô Huệ nghe chừng yếu thế, nắm tay bị cô Lào cấu sây-sát. Cô nghiến răng cắn vai cô Lào, cô này kêu đau tay buông lỏng tay thi cô Huệ đã nhảy ra ngoài, lùi lại phía tường rồi ngửa mặt đưa tay nắm lên miệng...

Cô Lào, một tay soa chồ vai đau, đưa mắt nhìn theo. Khi thấy cô Huệ đưa tay lên, cô hoảng-hốt la :

— ... Nó nuốt!

Rồi cô nhảy sô đến cô Huệ, đưa hai tay lên bóp cổ khiến cô Huệ ắng-ắc mấy cái, ba đồng hào trắng ở miệng rơi ra, lăn xuống sàn gác. Cô Lào vội buông tay cui nhất. Tôi rùng mình ghê sợ: nuốt hào! Tôi đứng nhìn cô Huệ, tường-tượng cô sắp sẽ nghẹt cổ, trợn mắt vì đồng hào. Nhưng không, cô vẫn như thường, vừa quấn lại tóc, bầm chửi rủa.

Tôi bước đến bên cạnh, hỏi :

— Còn hai hào nữa đâu?

Huệ chưa kịp trả lời thì tiếng cô Lào the-thé:

— Nó nuốt rồi còn đâu! Góm, cái con ấy khiếp thật. Đây, ba hào của anh đây... anh cho tôi nhé?

(còn nữa)

TRÀNG-KHANH và VIỆT-SINH

CẨI CHÍNH. — Số 46, trang 2-cột nhì, trên giòng 13 mất cái đầu-de « Nhũng con bò lạc ». Vậy xin cải chính.

GIÁ BÁO :

	ĐÔNG-DƯƠNG	NGOẠI-QUỐC
1 năm	3\$00	5\$00
6 tháng	1.60	2.60

QUẢN-LÝ : PHẠM-HỮU-NINH

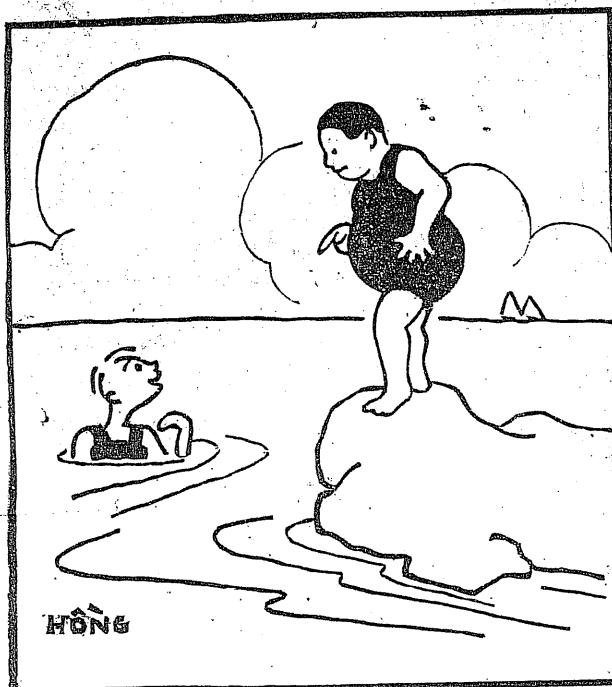
DO
SOCIÉTÉ ANNAMITE D'ÉDITION ET DE PUBLICITÉ
XUẤT BẢN
N° 1. BOULEVARD CARNOT - HANOI
(Annam xuất - bản cục)

Kính cáo độc-giả

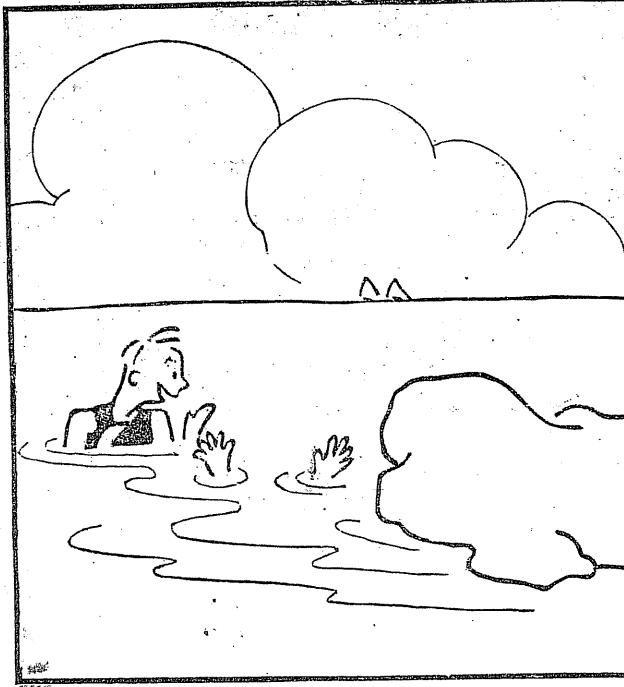
Kể từ ngày 15 tháng 4, báo Phong-hoa do Société Annamite d'Édition et de Publicité xuất bản, còn ông Nguyễn-xuân-Mai vẫn đứng Chủ-nhiệm chính-trị và ông Nguyễn-tường-Tam Chủ-nhiệm như trước.

PHONG-HÓA

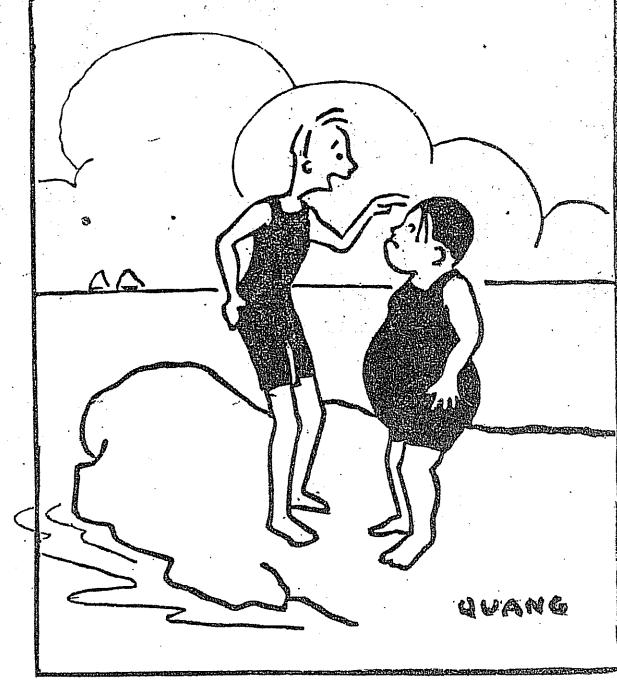
Tranh dự thi số 42

— Chỗ này có sâu không?
— Không sâu đâu! chỉ đến cõi thôi.

« Tôm ».

Thảo nào ? !!

...tù nhở đến ló'n...

Lac quan

Tôi rất thích đi xem tuồng, nghe hát chèo hay cải lương, cũng như có người thích ăn mì chua giấm gừng và ớt, cũng như có con gái hờ-hờ thích lâng-lâng rồi thích nhảy xuống hồ Hoàn Kiếm tự-tự.

Vào ngồi trong rạp hát, được ngâm biết bao nhiêu kỵ-quan: hưởng biết bao là cảm-giáu mới là... tuy mua bừa, hơi nóng nực một chút, nhưng đã được ngửi hơi người xong lên tận óc: một cái cảm-giáu khác thường phi ở rạp hát thì không sao có được.

Tôi lại thích nghe tiếng trống, tiếng phèng-phèng, tiếng quạt máy vù-vù, tiếng người đi xem nói truyện, tiếng cõi à giang-hồ thô-thô bên tai cậu công-tú đầu bóng như quần linh, những tiếng ấy hợp lại thành một điệu hòa nhạc du-lương như tiếng xe cút-kit ngoài đường nắng buổi trưa mùa hạ, hay tiếng xe-hỏa đi trên cầu sông Cầu. Nhất là mình lại khỏi phải nghe tiếng hát the-thé của cõi đảo, cậu kép đương kản cõi trên sân khấu. Tôi nghiệp! Giá họ đừng lên tiếng cũng đến thế thôi!

Hát bài thì tôi yêu nhất là mấy bộ râu của ông thừa-tuồng hay của quan nguyên-soái. Tôi trông thấy Quan Công vuốt chòm râu già hay Bàng-Hồng nắm bộ râu xồm, tôi không thể không nhớ đến đuôi con ngựa gầy đưọng vắt ve đuôi muỗl ở trong trường hôi-hám. Mỗi lần anh kép cõi bình-tinh lấy vẻ tự-nhiên đưa tay lên sờ lại bộ râu, là mỗi lần tôi khoan-khoái. Tôi chỉ nhìn thấy có bộ râu. Bộ râu có khi nghiêm di nghiêm lại, rồi lúc anh kép đương lấy bộ, hùng-dũng nghiêm-trang, bộ râu vô tình nó long ra, rồi xoong... thật không có cảnh gì đẹp bằng! Tài tử Charlton cũng không làm hơn được.

Có nhẽ tôi thiếu một chút tuồng-tượng. Tôi có nhìn cõi Ba-Nhô ngồi cạnh tôi, tôi mới biết. Cõi chỉ trông thấy ông râu thật, cõi chỉ trông thấy ông Quan Công, anh Bàng-Hồng chứ cõi không thấy anh kép deo bộ râu. Lúc Quan Công cầm lấy cái đuôi chủ (theo ý tôi thì lại là cái chồi phát trần) — cõi trông thấy cả con ngựa đương nhong-nhong chạy. Lúc Lã-Bố ra, cõi cứ nứ-nóm khen là giống Lã-Bố thật như lột, lúc than-vân thì cõi khóc thút-thút-thút. Cõi tuồng-tượng được thế là may cho cõi. Tôi thì chịu. Những lúc cõi khóc lại là những lúc tôi cười vỡ bụng, mà tôi tuồng đến rạp hát chỉ còn để mà cười, dấu tích hát thê-thảm băng chét.

Hát cải-lương đối với tôi cũng có lầm điều thú. Các ngài thử tuồng

tượng một ông vua Tàu, áo-mão nghiêm-trang như về đời thượng cổ, đứng ở trong một gian phòng bậy-biện như phòng của vua Louis thập tử hay ở trước cái phòng vê tòa nhà kiểu La-mã, các ngài không ôm bụng mà cười thì tôi cũng chịu các ngài là khó tính.

Thế mà ông vua ấy, sau khi đi riệu một vòng, mở rộng mồm như con quạ dối, cắt tiếng lên hát theo bài Madelon hay Bình báu.

... À thầy ba dứ a...

Góm cho thầy đem dạ xát-sa... thi đấu cho trời long đất lở, cũng phải để cho tôi cười dã. Có lẽ họ sợ khán-giả không biết ông vua đó là ông vua phuờng chèo nên họ làm ra như thế. Nếu vậy chắc là họ đạt được quả mục đích rồi!

Nếu phỏng bên cạnh ông vua phuờng chèo ấy, lại có bà hoàng-hậu ăn vận như một « bà đầm » ta thường gặp ngoài phố, thì thật sân khấu đã hóa ra... hội Vạn-Quốc!

Biết bao giờ mới được xem ông vua đội mũ Nhật-Bản, deo râu tây, vận áo mọi, đi hài mường? Chắc cũng có ngày ta được xem cuộc khoái mắt ấy.

Nhưng đối với tôi, tấn tuồng không phải ở trên sân khấu, chính lại ở ngay nơi khán-giả (hay thính-giả, tùy ý).

Tấn tuồng này đẹp mắt hơn, vui tai hơn, tự nhiên hơn. Cả một xã-hội thu nhỏ vào một gian phòng, mỗi hàng ghế lại một dạng người, ăn mặc khác nhau, tư-tưởng khác nhau, cử-chỉ khác nhau.

Hàng ghế đầu thường-thường có mẩy tay to lớn ngài. Đã-y-dà, bệ-vệ có vẻ quan, nói năng danh thép mà mỗi khi nói đến các quan — các bà lên tiếng lắp cả tiếng bát của dào kép. Ý chừng các bà muốn cho khán-giả cho các bà là những vai trò hệ trọng hẵn.

Gần đây, ít khi ta trông thấy một cặp nhân-tình non đưọng diễn một tấn tuồng yêu-thương, hay một đôi vợ chồng già lâng-lâng diễn một cái hài kịch con về sự ghen-tuồng.

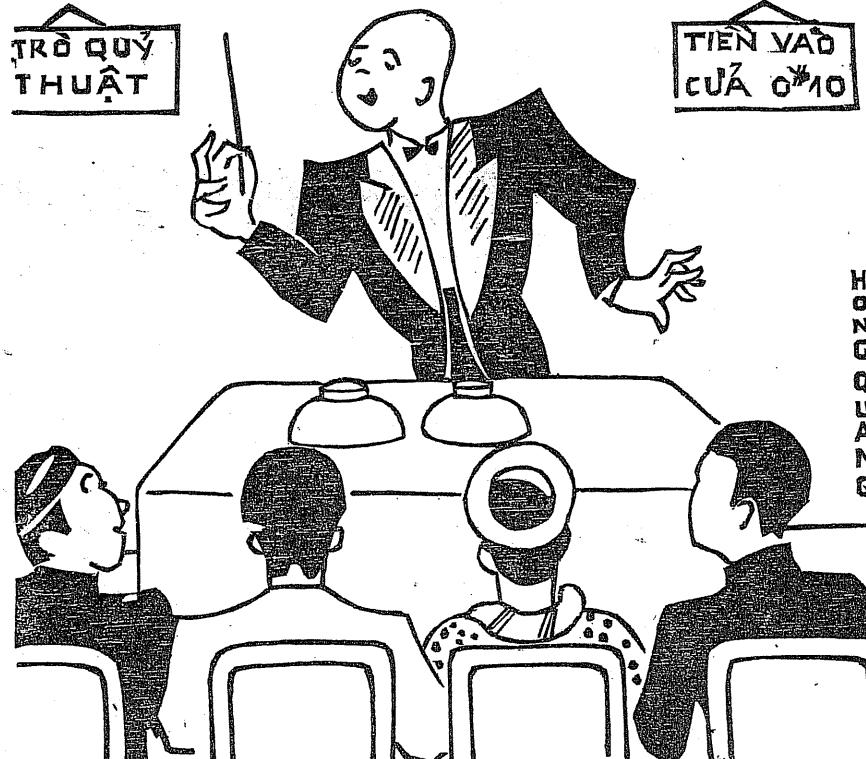
Mấy dãy ghế dắng sau. Nào ông lý, ông xã, bác nhiều, bác quyền, anh anh chị chị, ngồi dờ ra như chùa tầu nghe kèn. Anh thì vách dùi ra gai, anh thì há hốc mồm ra ngáp, chỉ thi nói truyện bô-bô, mồm-miêng như tôm, tép nhảy, chỉ thi khạc, nhổ, biết bao nhiêu là bí, hài-kịch!

Một buổi tối đi nghe hát mà được xem bao nhiêu cảnh khoái mắt, đáng tiền lăm... thực là đáng tiền lăm.

TÚ-LÝ

Tranh dự thi số 43

TRÒ QUÝ-THUẬT

— Thưa các ông, các bà, tôi có thể làm này ra những vật tùy ý các ông các bà.

— Thế thì ông thử làm này tóc ông ra xem nào?

Bàn ngang

Vụ bắn-củi hội-dồng thành-phố Saigon vừa rồi, có tới hơn bốn nghìn củi-tri mà đi bỏ thăm không đầy tám trăm người.

Củi-tri đối với chức quan-nghị kề cùng hơi lãnh-dạm một chút.

Nhưng cũng còn chưa lãnh-dạm hẳn. Mấy ông nghị đắc cử phen này cũng còn có thể hảnh-diện với bà con rằng thay mặt tám trăm nhân-mạng trong một thành-phố đồng đến ngoài mười vạn người. Kể cũng khá.

Vì phỏng trong tám trăm người củi-tri chịu khó kia, 799 ông hoặc vì bận nghỉ, hoặc sơ cảm nắng... hay vì một lẽ khác cũng quan-trọng như thế, không rõ mà đến nhà đốc-lý được, các ông cõi lẽ mới thấy hơi khó chịu.

Cũng chưa chắc.

Một người đi bầu hay bốn nghìn người đi bầu, đối với các ông cũng vậy. Miễn là các ông được leo lên cái ghế hội-dồng là các ông lấy làm tự-iúc rồi. Mục-dich các ông chỉ có thể.

Thay mặt một người càng hay.

Mà không thay mặt ai cả có lẽ lại hay hơn. Nếu không ai đi bỏ thăm cả, các ông — các ông cũng là người đi bầu — tự bầu cho các ông cũng xong.

Nhưng lúc đó, các ông thay mặt ai? Thay mặt các ông. Mắt các ông sờ-sờ ra đây cần gì phải thay. Mặc, cứ thay.

Mắt các ông là mắt dân rồi, mà ích-lợi cho các ông là ích-lợi cho dân.

Đâu cũng vậy.

TÚ-LÝ

Kinh cáo độc-giả

Các bạn ở xa muôn trả tiền báo thì xin gửi ngân-phiếu hay tem về thẳng nhà báo. Những người có giấy của nhà báo chỉ có quyền đi cõi-dộng, không có quyền thu tiền, vậy bạn nào giao tiền cho những người ấy, sau có xảy ra sự gì, bản-báo không chịu trách-nhiệm. Các bạn có viết thư hay gửi ngân-phiếu về nhà báo xin đề tên và chỗ ở cho rõ ràng để tiện việc vào số.

PHONG-HÓA

Lệ mua báo trả tiền trước. Thơ không có kèm ngân-phiếu xin miễn trả lời.

CUỘC THI...

Số 25

Người vợ tôi kén phải rất xấu, vì theo như lời ông đồ nho ta, người đàn bà xấu có đức. Tôi không cần tả cái xấu ra làm gì, hễ khi nào mà trong một trăm người, chín mươi chín với một người nữa cho là xấu, tức là xấu.

Trong cái xấu đó, thế nào cũng phải có hai điều cốt-yếu này :

1. — Đui.

2. — Điếc.

Đui, điec để cho tụi ăn chơi khỏi nháy mắt và tán được.

Nhung khốn nỗi : cô nào đã đui mà lại điec thì lại không thể đọc hay nghe được cái bài « kén vợ » này. Vậy ông bà nào có con, cháu, chị, em, hay thân-thích, hợp thế cách như trên, xin giới-thiệu dùm.

Cám ơn trước

N. V. P.
Tourane

Số 26

Tôi muốn kén người vợ có đủ tam-tòng, tứ-đức. Tam-tòng thì phải theo tôi, hoặc lên trời, hoặc xuống biển, hoặc trên mặt đất, tôi đi đâu cũng theo tôi đi đấy, vì tôi hay thương phái yếu, đi chơi đâu cũng muốn hai vợ chồng cùng đi, cùng đứng với nhau cho được bình-dắng.

Tứ-đức thi : 1° Dương than-thở, khóc-lóc, tôi bắt phải cười hì-hì ; 2° Tôi đi vắng mà muốn ở nhà một mình thì phải để tôi buộc hai chân lại ; 3° Lúc nào mắng chửi đầy-tớ thì tôi cho ngậm ngùm nước, muốn nói gì thì nói, nhưng không được nuốt hoặc nhổ đi ; 4° Muốn mặc hàng ngoại-quốc bông-bảy và mồng-mảnh thì tôi may cho bộ quần áo tây vàng.

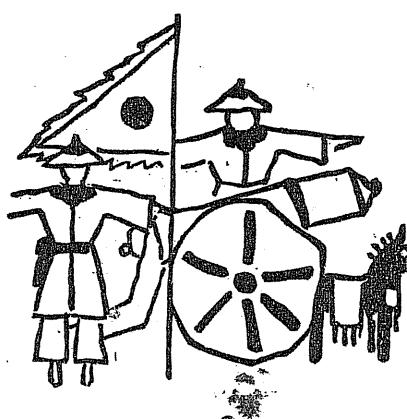
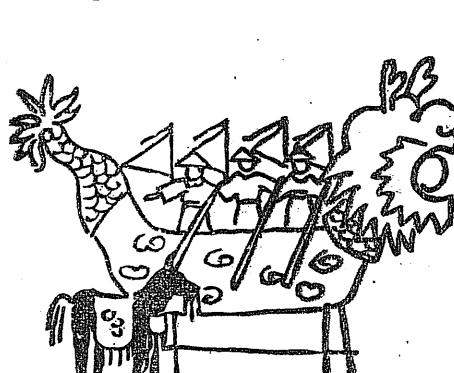
HÀ-TAM-THÁI

Số 27

Tôi muốn kén một người đàn bà mình người, mặt sú-tử như trong bức vẽ « bắn sú-tử » ở kỳ báo Phong-Hoa số 42 để thỉnh-thoảng tôi lập cuộc săn trong nhà cho vui.

Cách trị « sú-tử hai chân » của tôi có một cái đặc sắc riêng là chỉ dùng sự vật lộn chứ không cần đến súng.

Được, thua, tôi chưa dám chắc,

THƠ MỚI

TÚ-MÔI với Quan-Ôn.

Xuân đã sang hè, trời nắng rất.
Trong sớm, thấy mấy ông « Kỳ-nát »
Luc-lục kéo nhau đi quyền tiền
Để mà sắm-sửa lỗ Kỳ-yên,
Đát-lót Quan-Ôn khởi tác-ác.
Người răm ba hào, kẻ đồng bạc.
Các ông thu được món tiền to,
Đi mua đồ giả dốt ra tro.
Nào là vàng-mã, nào mủ-măng,
Nào là voi ngựa, nào linh-tráng.
Nào cờ, nào biển, nào thuyền rồng
Văn-minh thêm khẩu súng thần-công!
Voi ngựa rồng lồng, thuyền thủng đáy,
Thần-công tắc-tị, bánh không chạy.
Các ông man-trá cả quỷ-thần
Phúc chả thấy đâu, tội vào thân!
Còn về phần riêng tôi, Tú-MÔI,
Đừng hỏng quyền tiền tôi mà nhỡ!
Tình tôi thẳng-tuột, lòn, tôi ngay,
Chẳng lừa hại ai, chẳng quất-quay.
Trần đời ghét nhất thói ăn lẽ.
Quan Âm, quan Dương thời cũng thế!
Tôi kính Thần-Thánh, kính Phật Trời.
Nhưng chẳng sợ ai, chẳng lẽ ai;
Ăn uống chơi-bời, tôi điều-dộ,
Nặng tập thề-thao, gian nắng gió.
Quan-Ôn dù có muốn tôi thói,
Thời cũng khó lòng bắt nỗi tôi...

TÚ-MÔI

Kinh-tế khủng-hoảng.

Kinh-tế năm nay khủng-hoảng,
Đồng tiền chạy-trốn đi đâu?
Ai ai cũng kêu túng rỗi,
Nhà nghèo cho đến nhà giàu.
Bao nhiêu hiệu buôn xu-xù,
Đóng cửa, vồ nợ, tịch-ký,
Các xuồng kỵ-nghệ đình-công;
Thợ thằng nằm khoanh nhà nghỉ.
Thất-nghịp, lũ-là lũ-lượt,
Đua nhau đi xin việc làm,
Thành-chung làm đội khổ-xanh,
Tú-lài vào chán thừa-phái:
Buôn chử cũng chịu thiệt-thời.
Mười năm trời bao vốn-lãi!
Tú-tài lương năm mươi đồng,
Cao-dâng lương bảy, tám mươi.
Thủ nghĩ một câu so-sánh,
Đó ai cầm được phi-eu!
Tháng lương lĩnh ở sở vè,
Giống như một manh chiếu ngắn,
Kín chán thì hở cả đầu,
Kín đầu lại hở cập cảng!
Các ông tham phán độ nợ,
Cuối tháng lương bao nhiêu tiền?
Đem về son-phấn cho vợ,
Còn thừa dem dập trống Kham-thien.
Em-dèm trưởng rủ, màn che,
Vui-vé chung cả phụ-nữ!
Trải qua một cuộc bể-dầu,
Củ-nhân hóa ra bất cứ.
Tốt-nghịp thành ra thất-nghịp,
Tú-tài phải chịu vô tài.
Bởi vì kinh-tế khủng-hoảng.
Chữ tài hóa ra chữ tai!

THI-SĨ số 127. 449

...KÉN VỢ'

nhưng nếu phần thắng mà về phần tôi, thì tôi sẽ nói cho bà con biết, ngày nào tôi khởi-hành sang Phi-châu (Afrique) tìm thứ bốn chân.

Hồi bà sú-tử nào muốn thử tài với tôi, xin cho biết chỗ ở để tôi đem mồi đến giữ về khu rừng riêng của tôi.

NGUYỄN

Số 28. — Chánh-tổng Chẽ tré

Tôi dăng báo kén vợ đã quá một trăng tròn mà chưa chấp được lá đơn nào cả. Lạ, lạ thật. Các cô chê tôi? Vô-lý!

Sách có chữ :

« Ăn nửa múi bồng, hơn ăn cả chùm sung ».

Mà bồng là tôi.

Tôi là Chánh-tổng đã được lưỡng Chánh-phủ lưu-ý, đặc-ân ban thưởng phẩm-hàm, được quan Sứ bắt tay hai lần, mà rồi còn bắt nữa, được các Cụ-lớn cho mời hầu tò-tóm luôn-luôn.

Còn cái đáng kẽ hơn là sang năm đây nhà nước thải lớp nghị-cũ, tôi sẽ hy-vọng được một chân mới: ba đồng một phiếu, mua bao nhiêu chẳng được.

Nói tóm lại, tôi sẽ là một người rất quý, một quả bồng hoàn-toàn, ai không lấy thì thiệt, mặc kệ, tôi bảo trước.

Chánh-tổng CHẼ

MÃY LỜI MINH TÃ

Chúng tôi có mảng chau 10-tuổi bị đau mang ra điều-trị tại nhà thương Bảo-Hộ Hanoi, chẳng may cháu mất.

Trong khi bối-rối, chúng tôi không biết liệu làm sao để tiện việc mang cháu về chôn cất tại quê nhà. May thay! chúng tôi gặp được ông Louis Chuc, 22, Rue de Takou, đảm-nhận mọi việc xin phép và mua bán các vật-liệu, công việc xong xuôi một cách rất chu đáo.

Sau chúng tôi đến trả tiền ông, thi ông tính một giá rất hạ, khiến cho chúng tôi cảm-kích vớ-cùng.

Cái thăm-ân của ông, chúng tôi không biết lấy gì đáp lại, vậy có vài lời trước là để đà tạ ông, sau là để giới-thiệu cùng đồng-bào một nhà lò liệu các việc tang-ma một cách chu đáo mà ai nấy cũng có thể tin cậy được.

NGUYỄN-DUY-TU
Infirmier Chef
de l'Hôpital Indigène

TÙ 6 ĐÊN 20 MAI

Từ hôm 6 Mai tới nay, bà con Hà-thành đã lẩn-lượn đến VĂN-MINH HÍ-VIỆN xem hát, hẳn đã biết tài của ĐÀO-KÉP gánh TRẦN-ĐẮT, một gánh hát cõi tiếng trong NAM.

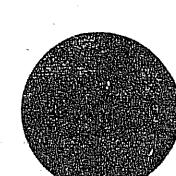
Đào PHÙNG-HÃ thanh cõi, sắc cõi, thực là danh bút hư-truyền.

Kép NĂM-CHÂU, ca-hát rất cõi, cử-chỉ rất đứng-dắn, thật đã đáng một vai kép nhất.

Đào PHÙNG-HÃ và kép NĂM-CHÂU thường thủ bồn chính trong những vở hát.

Tối nào đào PHÙNG-HÃ và kép NĂM-CHÂU không sắm, thi khán-giả xem chừng có vẻ kém vui!

Nghe đâu trước khi tạm biệt Hà-thành gánh TRẦN-ĐẮT định cõng-hiến bà con mấy tối đặc-biệt vào thứ năm và thứ bảy 18 et 20 Mai.

...TƯ CAO ĐEN THẤP...

Ông Vĩnh diễn thuyết.

Hôm thứ tư vừa rồi, hồi 6 giờ chiều ông Nguyễn-văn-Vĩnh đăng đàn diễn thuyết.

Chẳng may cho ông, đúng 5 giờ, trời đổ một trận mưa lớn. Thành thử buổi chiều hôm đó, nhiều người định đến nghe ông diễn phải thúc thủ ngồi nhà.. nghe vợ diễn thuyết. Nhưng ông Vĩnh cũng không đến nỗi đứng diễn thuyết cho một mình ông nghe.

Ông Vĩnh cũng khóc. Nếu ông chịu khó ngồi giờ quyền Niên-lịch thông thư ra mà đoán xem ngày hôm ấy họp bạn hay diễn thuyết lợi hay bất lợi thì đâu đến nồng nỗi ấy.

Lại nhớ báo Trung-bắc đăng rắng: Hôm chủ nhật 7 Mai lập hạ vào giờ thinh mà gió lạnh, mưa rào như buồi thu tàn. Cũng tại bởi ông Trời hôm đó không giờ quyền Niên-lịch thông-thư ra xem đấy chứ gì! Ông Trời rõ cũng khóc.

Các viên chức với phép lịch sự

Quan Đốc-lý Eckert vừa đây có ra lệnh cho các viên chức các sở trong thành phố Hanoi từ-nay đổi đai với những người ngoài có việc cần đến hỏi phải giữ lê phép, nói năng hòa nhã, ôn tồn.

Lệnh ấy ra, chắc có nhiều người không được hài lòng. Nhưng người ấy là những ông xưa nay vẫn có tính quan.

Nhưng đổi đai với người ngoài đến nỗi quan trên phải ra lệnh bắt phải lê phép thì chắc là xưa nay các quan ấy lê phép lắm!

Các quan Thượng-thư

Năm ông Thượng già về hưu, năm ông Thượng trẻ lên nối nghiệp.

Chúng ta cho là một sự cải cách lớn lao, thì hẳn là một sự cải cách lớn lao.

Có một điều là thiếu mất một bộ: bộ thể-dục. Bộ này cần nhất, nhưng nhà thể-thao ai cũng công nhận là thế, nhất là quan án Nguyễn-quý-Toản.

Mà nếu có bộ thể-dục, chắc là ông Toản được vời vào làm Thượng-thư. Thật cũng đáng tiếc... cho ông.

Bộ mỹ-thuật giá đê cho ông Nam-Sơn hay ông Lê-Phô giữ thì thật là đặc-vi.

Còn bộ tài chính thì để cho ông Cửu-Nghi giữ thì chắc không còn ai nói vào đâu được nữa.

XIN CHÚ Ý ĐẾN GA MỚI

ĐẦU CẨU PAUL DOUMER HANOI

SCIÉRIE MÉCANIQUE

NGUYỄN UAN CHUC

ENTREPRENEUR

54, RUE DURANTON

(NGO-HÀNG-KHƠI)

HANOI

Ở ngõ hàng Khoai (Rue Duranton) cạnh Gare Mới Đầu Cầu Hanoi số 54 và 56, téléphone số 268, có một xiềng nhán khoán làm các nhà, cửa, đồ đất và bán các thức gỗ: cay, phiến và xẻ, có xiềng máy era làm các thức cửa, lítteaux, lattis, các cái cửa lá chớp và coc; giá hạ nhất ngoài Bắc, công việc làm rất nhanh chóng được vừa ý các quý-khách.

Các quý-khách cần sự giềng việc mộc thi đặt ngay cho bản-hiệu vừa khỏi mất thì giờ mà lại có phần lợi.

Ở ngoài gare Hanoi lúc nào cũng có gỗ về bán.

Bản-hiệu xin khai một vài thứ và bán chiêu khách trong ít lâu như lim mệt tháo giải.

Rui lợp ngói 0m027 X 0m027 Giá 0\$056

Lattis 0m027 X 0m010. Giá 0\$030

Bản-hiệu xin mách dùm các quý-khách cần sự giềng việc làm nhà.

Kính cáo: Nguyễn-văn-Chúc,
Entrepreneur à Hanoi.

ông không buồn ra tranh, nghĩa là ông nói bóng rằng nếu danh giá bằng, thì ông sẽ ra ứng cử. Ông chịu khó vậy, ông Viễn-Chi. Không bằng, nhưng cũng danh giá chán!

Ông nghị-trưởng Nguyễn-Trác trả lời bài ông Viễn-Chi như có ý bảo ông này như vậy. Rồi ông nghị-trưởng lại trách nặng trách nhẹ ông Viễn-Chi chỉ nghĩ một cách mơ hồ, hàm hồ quá đáng.

Theo ông Nguyễn-Trác, nghị-trưởng dân biếu kiêm chức thượng-thư dân biếu, nghị-viên khóa vừa rồi đã vê tròn bốn phận, tròn tít tròn xoe, không còn ai dị-nghị vào đâu được nữa.

Rắng tròn... thì cũng vắng lời rắng tròn...

Nhưng nếu ông Trác chỉ cãi là mình vê tròn rồi thì cũng chẳng ai giám bảo ông vê méo, khốn một nỗi, ông đã làm một ông nghị, một ông thượng, lại còn muốn làm một ông thầy...

Ông giật cho độc giả Tiếng-dân biết rằng lợi hại không nói nhất định được, nói văn hoa hơn nói trực triết, rồi ông ví ông von, ông ví dân biếu như giòng nước...

Vâng, thì nghị-viên của ông như giòng nước... như giòng nước đục.

TÚ-LÝ

Văn, văn-si

Ông P.T. Chúc nóng quá! Tinh nóng cũng có khi là một tính tốt.

Song ai lại đi bình phẩm văn Lê-công-Đắc bao giờ?

Thà rằng dễ thời giờ bình phẩm lông mả con gà ba chân!

Nhưng dẫu sao, ông P.T. Chúc cũng có chút cảm tình đối với báo Phong-Hóa, tuy báo Phong-Hóa đã có lần công kích văn ông, song đó lại là một việc khác, mà ông cũng công nhận rằng đó là một việc thường.

Vậy muốn đáp lại tấm thành-tinh của ông Chúc, Phong-Hóa sẵn lòng trích ra đây mấy câu trong mục « Văn-văn-si » của ông P.T. Chúc viết:

« Những câu của ông Lê-công-Bắc (nói hồn với ông Tam) nếu chúng tôi trích ra đây không khỏi mang tiếng là đăng lời « ô-uế » thì ngoài những chữ « thô tục » không còn ý nghĩa gì xứng đáng với nhà cầm bút.

« Cuộc kinh-tế khủng-hoảng gần đây đã sản ra cho nước Việt-Nam một lớp văn-si mới! Nhưng thuộc về « loại » Lê-công-Đắc có chăng chỉ có một mình ông. Vì một người — không bao giờ giám dùng đến những tiếng mà ông Lê-công-Đắc đã dùng... nhất là lại dùng để in ra hàng nghìn cuốn sách mang bán...

Nếu cứ lấy cuốn sách này mà phê bình, thì văn của ông là một con trùng độc của xã-hội, mà ông là thứ văn-si ô-uế cho nghề cầm bút!

P.T.Chúc,

Độc-giả coi mấy số báo trước chắc lấy làm lạ rằng sao bản báo lại nói đến ông Lê-công-Đắc nhiều thế.

Vậy xin đọc lại mấy lời của một người đứng trung lập là ông Phan-trân-Chúc sẽ rõ.

NHI-LINH

PHÒNG THĂM BỆNH

Bác-Sỹ Nguyễn-văn-Luyện
Nº 8, rue Citadelle, Hanoi
Téléphone 304

CHỮA BỆNH BẰNG ĐIỆN
CÓ PHÒNG-THỦ VI-TRÙNG
CHUYÊN CHỮA BỆNH
ĐÀN BÀ, TRẺ CON

Số 8, phố Đường-thành, gần
chợ Hàng-da, sau phố Xe-diều.

THUỐC LÂU VÔ-ĐỊCH

Là một thứ thuốc già truyền đã năm đời nay của cụ lang Khoát đã nổi tiếng là hay. Chữa không sai nòi. Thuốc này không hại đờng sinh dục, không vật-vã nhọc mệt, uống thuốc đi làm như thường, lại còn làm cho khỏe ti, ăn khỏe ngủ khỏe hơn trước nữa; dù ai mới bị tiêu-tiền hoặc túc, hay đã thành kinh niêm, nước tiểu vẫn đục, quy-đầu ướt dinh, hay đã tiêu ra những chất lầy-nhầy như tơ chổi, uống thuốc này đều khỏi dứt nọc, chứ không đỡ rồi đến khi mệt nhọc, rượu say lại tái phát như những thứ thuốc khác. Những người đã uống qua thuốc này đều công nhận là hay nhất, là một thứ thuốc Vô-Địch chữa về bệnh lậu. Giá mỗi ve 1\$00. Những người mắc bệnh tim-la hay lở loét, phát hạch, phát sốt, phát rét, tai ứ, mắt hoa, cùi-đinh thiên-pháo, chỉ uống một số thuốc giang-mai giá 1\$50 lập tức nhẹ ngay. Còn người đàn ông di-tinh, bại thận, đàn bà khí hư vì chích bời quá độ thì uống một hộp cố-tinh bồ-thận giá 1\$50 sẽ thấy trong người-khoa-khái, bêt: tình bót hàn đi nhiều lắm. Đến như người ăn chậm tiêu, da vàng, hay ợ lên cổ là phải bệnh phong-tiep, chỉ uống một gói phong-tiep giá 0\$50 là nhẹ ngay, nếu phải đỗ lâu năm mà uống đến ba gói thuốc này mà vẫn chưa khỏi, thì nghĩ là bệnh quan-cách rất nguy-hiểm, phải đến tận bản-hiệu chữa mới có thể khỏi được. Bản-hiệu lại còn thứ thuốc bằng rượu để chữa chứng đau bụng đi tả rất thâm-hiệu, dù thấp từ nhất sinh, chỉ uống một chén tổng rượu là cứu được tính-mệnh giá 0\$30 một chén, còn người nghèo khó cấp bản-hiệu cho không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt, con cụ lang Khoát, chuyên chữa về bệnh lậu và tim-la cùng cụ lang Tinh-thông chữa các bệnh người nhỡn trẻ con. Thuốc chén người nhỡn 0\$35 một thang, trẻ con 0\$20.

KIM-HƯNG Dược-phòng — 104bis, Route de Hué, HANOI

HAIPHONG — 130, phố cầu Đất hiệu MAI-LINH
NAMDINH — 28, Rue Champeaux hiệu VIỆT-LONG
HUE — 18, Rue Gia-Long

Thi vui cười

Của T. Đ. T. Namdinh

— Tôi rời nó nhất định không thể ăn cảng mắm....
 — Thôi, anh hãi người giận....
 — Không thể nấm cúng giường....
 — Ai chả có lúc không phải....
 — Không thể ngồi cùng chiếu....
 — Chẳng nên nóng nảy làm gì....
 — Nóng nảy gì? Khốn nó ghê, anh muốn tôi lấy nó sao?
 — ???

Của N. V. Đ. Namdinh

I. — Hiếu Kiều

Rảnh việc, thưa Héch cất giọng khàn-khanh sê ngâm:
 Ba quân trồ ngọn cò dào,
 Đao ra Vô-tích, đao vào Lân-tri,
 Mấy người bạc ác xưa kia,
 Chiếu danh tam-nâ....
 Cụ huyện đương lim-dim nghe, bỗng hất hàm lên hỏi:
 — Ngày thây, ba quân kia mà, đao thứ nhất ra Vô-tích, đao thứ hai và Lân-tri, còn đao thứ ba thì đâu?

II. — Trên xe lửa đi Huế

Kỳ phùng địch-thủ.
 Trên xe đi Huế — hai ông ngồi nói truyện — một ông quản, lon bạc áo vàng, một ông áu-phục trông cẳng ra vẻ con người.
 — Thưa ông, đổi đi Huế, hay về nghỉ?
 Ông áu-phục quay sang hỏi:
 Tôi ở Pháp mới về, được nghỉ ít lâu, nên vào Huế để thăm cảnh sông Hương, núi Ngự.
 Năm phút yên lặng rồi ông ách lắc đầu nói:
 — Xe hỏa bên ta chạy chậm hơn rùa, mất cả thi giờ công việc, chả bù với xe bên tây.
 — Vắng....
 — Xe bên ấy chạy từ Ba-ry đến Mạc-xây chỉ độ mười lăm, hai mươi phút.
 — Paris cách Marseille xa hay gần a?
 — Ấy cũng áng như Hanoi ta vào Huế ấy. Tôi còn nhớ hôm ở Ba-ry về, lúc lên xe tôi đã chán được điếu xi-gà rồi, thế mà đến Mạc-xây điếu thuốc ấy chưa hút hết. Giờ ve ngồi trên xe này chán ngắt.
 — Thưa ông, hồi ông còn ở bên Pháp, xe bên ta chạy có lẽ còn nhanh hơn nhiều, nhưng vì mỗi năm đẻ chết hàng vạn người, nên Chánh-phủ bắt chạy chậm lại.
 — Ông nói la, tôi không tin được.
 — Ông không tin, nhưng rồi ông sẽ công nhận là đúng. Ba năm trước đây, tôi được bồ vào làm tham-tá tòa Bưu-diện Huế. Lạ nước lạ cái, tôi phải đẻ vợ con ở nhà. Cái khổ nỗi biết-ly, ông cũng đã biết đấy. Đứng trên xe trông xuống sân ga thấy vợ tôi khóc, tôi thương quá, giơ tay ôm nhà tôi đẻ hôn, thì toe-toe cỏi, ông xếp ga đã cho tàu chạy....
 — Tôi đoán ra rồi, ông không trông thấy bà đâu nứa chứ gì?
 — Không, tôi ôm vợ tôi, tôi hôn, đến lúc bồ ra thì không phải, đố ông biết tôi hôn ai?

— Một tiều-thư Huế ra đón tàu. Nhìn lên ga thì ra ga Huế.
 Rõ trong lồng nói khoác, thày chánh, thày phó gấp nhau.

VUI... CUỘI...

Của L. V. L. Hà-đông

Loài cá

Thầy giáo — Loài có vú là những con gì?
 Ất — Cá có vú như con quạ, con éch....
 Thầy gắt hỏi: Thế ví-dụ như « u » anh thi là loài gì?
 Ất — Thura,... u con là loài cá a.
 Thầy — Sao vậy?
 Ất — Thura thây, vì con thấy u con có « mang » đã mấy tháng nay.

Của V. Đ. N. Sơn-Tây

Mặt giời sợ lạnh

Đến giờ dạy địa-địa; cả lớp học ngồi im phẳng-phắc. Thầy giáo hỏi học-trò:
 — Vì sao mùa hạ ngày dài mà đêm ngắn, còn mùa đông lại ngày ngắn mà đêm dài?
 — Thưa thày, mùa hạ mặt giời không sợ nắng lải-rải đi, nên ngày dài đêm ngắn; còn mùa đông, mặt giời sợ lạnh, lát-dật đi mau, nên ngày ngắn đêm dài.

Của N. V. H. Sơn-tây

I. — Ngõe

Có một ông thầy thuốc rất hay. Một hôm ông có người rước đi khám bệnh nơi xa, ít cung là hai, ba ngày mới về. Khi ông đi, ông giao cho đầy-tớ một cái bảng dá nhỏ mà nói rằng:

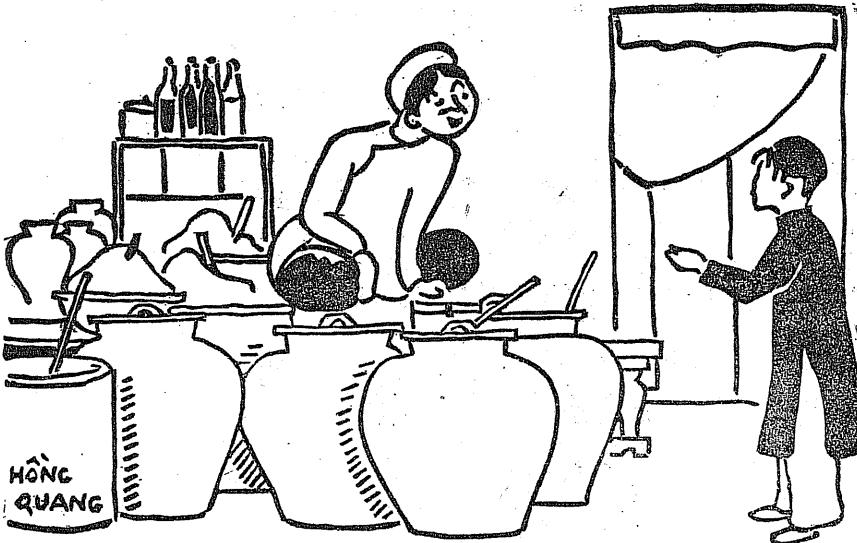
— Mày & nhà, hễ có ai đến lấy thuốc thì lấy phần biển tên vào cái bảng này, bất luận là ai, đế khi ta về thì ta biết.

Tên đầy-tớ dạ dạ vâng lời.

Hai ngày sau, ông ta trở về, trông tấm bảng chẳng thấy một tên ai cả, lấy làm lạ mà hỏi tên bồi.

Tranh dự thi số 45

QUEN NHU Ở LỚP HỌC

Tết năm nay các ngài dùng giấy gì?

Giấy Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiểu rất đẹp, mủ láng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đen, đúc ở bên Pháp, đì bền gấp bốn lần đế da hay đế crêpe, không churret và toet ra như đế crêpe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đì mưa không ngấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VẠN-TOÀN
95, Phố Hàng Đào, 95
HANOI

Của N. T. Hanoi

Ông Lý ra Hanoi thăm con

Ông Lý Bét ra Hanoi thăm con.

Người con làm tiệc đê thất bõ, trên bàn tiệc bày la-liệt những rượu: cốt-nhát, sâm-banh, canh-ki-na.

Khi người con rót thứ rượu nào thì lại giới-thiệu thứ rượu ấy với bố là: sâm-banh, cốt-nhát, canh-ki-na.

Khi ông Lý Bét về nhà quê. Các người hàng xóm sang hỏi: ông ra Hanoi, anh cả cho ông ăn uống những gì? Ông trả lời: cháu nó cho uống những thứ rượu: « lúg-lắc, ca-na, và banh-banh tê-tê », vì khi ông uống thứ rượu sâm-banh, thấy tê-tê ở lưỡi, và ông chỉ nhớ có banh, thì ông gọi là banh-điều là banh-banh tê-tê.

KẾT QUẢ CUỘC THI

(Số 43, 44, 45, 46)

A Thi vui cười.

Giải thưởng nhất 1 năm báo về bài Hay ghen đăng trong số 45 của ông

TRINH-VĂN-KINH

29, Sinh-tử — Hanoi

Giải thưởng nhì 6 tháng báo về bài Cách-trí đăng trong số 46 của ông

LÊ - HẢI - CHÂU

15, René Héraud — Saigon

B Thi tranh khôi-hài.

Giải thưởng nhất 1 năm báo về 2 bức tranh số 37 và Đèng lo đăng trong số 44 và 45 của ông

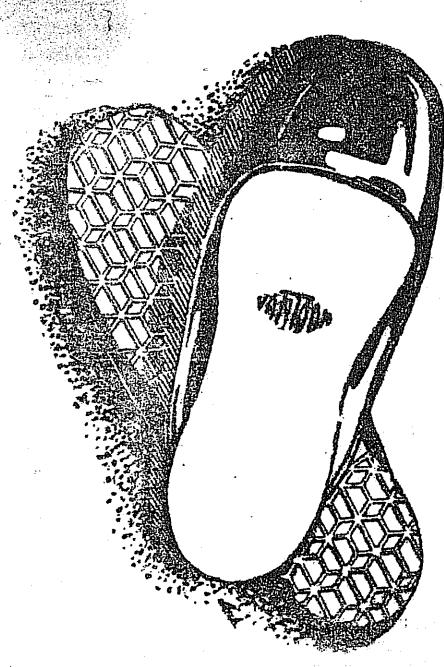
HỒNG - QUANG

Số 100, Phố Chợ-con — Haiphong

Thi vui cười

Danh-sách

Cô T. T. K. P. Rue Bái-thương
 Thành-hoa : 1 bài — Cô P. S. Sơn-tây : 1 bài — O. O. Hung-Quang Haiphong : 4 tranh, 4 bài — N. T. Trung-liệt Hanoi — B. H. T. Haiduong : 4 bài — N. V. N. Haiduong : 5 bài — Song-khá T. B. Yên-thái : 12 bài — P. K. Bạch-mai : 5 bài — N. K. D. Complémentaire Thái-bình : 8 bài — H. V. H. Rue Caserne Yên-bay : 8 bài — D. X. C. Tirant Hanoi : 1 tranh — L. K. N. Vinh-thái Hanoi : 1 tranh 4 bài — C. T. D. Tg. Tức măc Nam-dịnh : 5 tranh, 4 bài — V. H. Sóng Thương Phú-lang-thuong : 2 bài — N. K. Đ. Tân-thủy Phú-thọ : 3 bài, 2 tranh — N. B. Bach-mai : 5 bài — N. X. D. Joffre Hanoi : 7 tranh, 6 bài — L. V. T. Ninh-thái Ninh-giang : 6 bài — T. K. C. Nam-dịnh : 1 bài — Hồng-vân Saigon : 4 bài — Bát-sách Nguyễn-xuân-Hy : 2 bài — H. N. N. V. H. Mỹ-hội Sơn-tây : 9 bài, 2 tranh — Nam-châu T. N. L. : 3 bài — N. V. P. và T. V. Tourane : 3 bài — D. V. N. Hoàng-hà Bắc-giang : 1 bài — T. D. Sơn-tây : 3 bài — Hùng-sơn Hanoi : 2 bài — V. T. B Ferry Hanoi : 2 bài, 1 tranh — T. T. Dai-mô Hà-dông : 4 bài — M. Bút : 2 Tranh — Echo : 5 bài — N. L. V. Courbet Hanoi : 1 bài — L. V. L. Ecole Thanh-oai Hà-dông : 1 tranh, 6 bài — N. D. N. Inst. Giang-long : 2 bài — Koro : 5 bài — Th. L. Direct. d'Artillerie Hanoi : 3 bài — N. V. D. Đồng-khánh Nam-dịnh : 6 bài — T. D. T. Nam-dịnh : 2 bài.

Tết năm nay các ngài dùng giấy gì?

Giấy Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiểu rất đẹp, mủ láng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đen, đúc ở bên Pháp, đì bền gấp bốn lần đế da hay đế crêpe, không churret và toet ra như đế crêpe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đì mưa không ngấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VẠN-TOÀN
95, Phố Hàng Đào, 95
HANOI

ne construisez plus sans le concours des architectes diplômés de l'Ecole des Beaux-Arts

42 TAKOU HANOI

Truyện-ngắn

TRÊN SÔNG THƯƠNG

Lê-thanh-Tinh

Tối hôm ấy vàng trăng thu gieo xuống cảnh vật một làn ánh sáng dịu-dàng. Cùng tôi đứng trên bờ sông Thương... Minh-Ngọc đưa cặp mắt buồn rầu, mờ-mộng nhìn về giải nước mịt mù, cái giải nước mà chàng vẫn ví như tấm vải trắng lạnh lẽo phủ lên trên thi hài một người bạn gái chết.

Nhưng vợ chàng đã đích thực chết ở giải nước này không? Tôi không biết, mà tôi vẫn cố an ủi bạn rằng biết đâu Mai-Ánh chẳng còn sống mà lẩn vào trong bọn thuyền chài? Phải, biết đâu?.....

... Vì ngày ấy, lúc chưa cùng Minh-Ngọc kết duyên, Mai-Ánh đã có ý muốn làm «cô thuyền chài ở sông Thương» mà vui với cái đời lẳng man.

Phải, cái đời lẳng man và bí mật của Mai-Ánh đã làm cho Minh-Ngọc say mê.

Năm đó, vừa ở trường Cao-dâng Sư-pham ra, chàng lên nghỉ hè tại nhà một người bà con trên tỉnh Lạng. Chàng gặp Mai-Ánh ở trong cuộc di chơi núi.

Cái vẻ buồn rầu của nàng đã làm cho chàng cảm động, dõi mắt thâm quang của nàng khiến cho chàng tưởng nàng như một người gái góa đáng thương.

Chàng hỏi dò nàng với người bà con, thời người bà con cũng không rõ nàng ở đâu đến. Nàng ở với một người cô già trong một cái nhà nhỏ ở gần dòng Tam-thanh. Gặp Minh-Ngọc mấy bạn, nàng như muôn lần trốn. Cái thái áo ay lại càng làm cho Minh-Ngọc theo đuổi, say mê hơn. Chàng tìm cách làm quen với người cô già. Nhưng cái vẻ kín đáo của bà cụ lại càng khiến cho chàng buồn bã. Tuy chàng vẫn nồng lòng tới nhà nàng để nói chuyện với người cô già, để tìm cách làm quen với nàng mà tràng cung không được một câu chuyện gì hay một nụ cười nào của nàng hết. Thế mà chàng cũng không hề nản chí, vẫn xây đắp mộng uyên-ương, mong cung sống với nàng trong cái đời lẳng man ấy.

Những buổi hai cô cháu giặt nhau lên núi, chàng thường tìm cách để đi theo. Chàng thầm thó ngắt mây bông hoa rừng, không giám đem tặng nàng, mà lại đưa đến cho người cô già, khiến cho «bà cụ» phải cười mả bão:

— Tôi già rồi! Cho tôi hoa làm gì? Nhtrng có phải chàng định tặng hoa ấy cho bà cụ già đâu.

Trong khi đưa hoa cho bà cụ, thời chàng đưa cặp mắt thiết-tha nhìn nàng như kêu xin, van-vi.

Thấy chàng có thâm tình, nàng cũng có vẻ cảm động. Song tuy nàng cảm động mà chàng chưa hẳn đã chiếm được tấm lòng yêu. Vì sau lúc đó, người cô già đã theo nàng mà ngo ý xin chàng đừng đi lại nữa.

Bí cự tuyệt một cách đau đớn như thế, chàng đành ôm hận về nhà mà băng khuất... Chàng băng khuất mây ngày rồi như không thể chịu được với nỗi nhớ thương, chàng lại phải đánh bạo đến.

Hôm ấy, chiều trời buôn bã, song lại là một buổi sung-sướng không ngoi cho chàng. Chàng thấp thỏm bước đến nhà nàng thời cởi gấp cổ mот nười nàng đang ngồi bên cửa sổ. Lúc này, nàng không lần trốn như may-lan trước, mà lại đứng dậy nhoèn mợ nụ cười.

Thấy vậy, chàng không thể nào cầm lòng, vì khói tình chưa chất trong khói tim chàng lúc ấy như thừa dịp mà bung ra. Chàng bàng hoàng nắm lấy tay nàng, không nói được một lời nào cả.

Nàng cũng không rút tay lại, mà hai giọt lệ lại từ-từ chảy trên gò má trắng xanh.

Chàng cảm động quá, lấy khăn tay lau nước mắt cho nàng... Nàng bỗng quay xuống, gục đầu vào gói chàng mà thồn-thức:

— Cảm ơn anh đã có lượng hải-hà mà thương đến...

Chàng sững sót nâng nàng dậy, thì giữa lúc ấy bà cô già cùng với thằng nhỏ ở ngoài bước vào... Bà cô già nhìn thấy quang-cảnh ấy, cảm động, hai giọt lệ sương cũng từ-từ chảy trên gò má răn reo.

Rồi sau đó một tuần lễ, một đám cưới rất giản-dị đã phối-hợp đôi bạn trẻ ấy, mà Minh-Ngọc đã riêng mừng dat tới giắc mộng uyên-ương.

Buổi «giăng mật» của đôi vợ chồng trẻ, theo ý Mai-Ánh sẽ là một cuộc boi thuyền trên sông Thương.

Nàng nói với Minh-Ngọc rằng sở dĩ nàng muốn về chơi sông Thương là bởi nàng đê rành ở đó một «vật»

nhin dề Minh-Ngọc lôi kéo, chờ nàng không có vẻ nhanh-nhẹn vui-vẻ như lúc ở trên xe lửa nữa.

Về tối phổi, Minh-Ngọc hỏi vợ muốn vào nhà ai, thời Mai-Ánh bỗng hẩy vào thuê buồng ở khách-sạn. Hai vợ chồng bèn đến thuê một gian buồng ở khách-sạn gần ga.

Bồi dọn cơm, Mai-Ánh cáo mệt, không ăn, lên buồng trước. Cơm xong Minh-Ngọc lên thấy nàng ngồi thử trên một chiếc ghế, ngó cõi trống xuống đường như nghĩ ngoại.

— Mợ mệt, sao không đi nằm nghỉ?

Mai-Ánh cười gượng.

— Đã đỡ rồi!

— Thế bảo giọn cơm mợ ăn nhé?

— Thôi! Cậu đê mặc em... em không đòi.

Rồi nàng chăm chú nhìn chồng một lúc mới nói:

— Nay cậu à, chính hẵn đấy mà!

Minh-Ngọc ngạc-nhiên:

— Hẵn là ai?

Cậu quên rồi à? Người mà em đã nói truyện....

Minh-Ngọc lại càng ngạc-nhiên:

— Kia! Mợ có nói truyện người nào với tôi đâu!

Mai-Ánh có vẻ sợ hãi:

— Thế cậu không nhớ, em nói truyện gì trong bức thư à?

khiến cho chàng trông thấy phải ngạc-nhiên, và có lẽ lại vui vẻ nữa.

Chiều hôm ấy, xe hỏa vừa dỗ trước cửa ga Phú-lạng-Thương, đôi vợ chồng mới nhanh nhẹn xách vali bước xuống... Vừa trả xong vé, ra đèn ngoài cửa, thời Minh-Ngọc và Mai-Ánh đã gặp một người thiếu niên đứng đón tàu. Người này là bạn đồng học cửa Minh-Ngọc, nên khi gặp nhau, hai người liền bắt tay nhau chào hỏi.

— Bác Ngọc!... mạnh khỏe chứ?

— Cám ơn bác... Thế nào? Bác Lâm, bác ở đây à?

Người bạn chưa kịp trả lời, thời cặp mắt đã nhìn thẳng vào mặt Mai-Ánh... Minh-Ngọc thấy vậy, quay lại phía Mai-Ánh, giới-thiệu:

— Xin giới-thiệu bác, đây là mợ cháu, mới kết bạn mới tôi.

Người bạn hơi biến sắc mặt, nghiêng mình, gượng cười:

— Dạ, tôi đã được hân-hạnh biết.

Rồi vội-vàng từ biệt Minh-Ngọc, ra nhảy lên xe đi.

Minh-Ngọc quay lại thấy vợ có vẻ thảng-thốt:

— Mợ có biết người ấy à?

Nàng gật đầu, không nói... nhưng từ lúc ấy nàng như là một cái bù-

cũng chẳng thấy bóng người nào hết.

Chàng vội nhảy xuống giường thời bỗng nhìn thấy một mảnh giấy dề trên bàn. Chàng lại gần thời là một bức thư của Mai-Ánh....

Minh-Ngọc rụi mắt, cầm lên tay xem.

Anh Ngoc

«Cái thư ấy đã mất rồi! Vậy thế là cuộc hạnh-phúc của em đáng lẽ được hưởng với anh, nay cũng mất.

«Vì trong bức thư ấy em đã thú thực hết tội lỗi cùng anh. Em tưởng anh đã đọc qua rồi!

«Phải, thưa anh, em chỉ là người gái gáo!

«Thưa anh, em nay đã có con rồi, em không phải là một người bạn gái trong-sach như trí anh mơ

«tưởng... Đứa con ấy là kết-quả của một cuộc ái-tình mà em đã bị lầm lẫn. Đứa con ấy là con của một gã thiếu-niên đã cùng em gắn bó. Em tin ở cái học-thức của con người ấy mà trái cùi mạnh thấy em, đến nỗi khi hẵn đã bòn rút hết

«cả của nhà em, hẵn đang tay ruồng... rãy em, thời thày em buồn vì em

«mà đến nỗi qua đời... Từ đấy, em thấy em có một cái tội rất to không bao giờ rửa được... Than ôi! Cảnh nhà hiu-quạnh, nhìn mun con

«tho, nếu em không có cô già anh thời có lẽ em đã chẳng còn ở trên trần này nữa!

«Bây giờ, giả anh có tha-thú cho em cũng muốn lắm rồi!... Vì anh có tha-thú cũng vì bắt buộc mà tha-thú, em không thể nào biết thật bụng anh được nữa. Thà anh đê em đi.

«Trời ôi! Thật là thằng nhỏ đưa thơ hộ cho em đã giết em vậy. «Nó đánh mất mà nó không bão em! «Nó biết đâu rằng vì nó đánh mất cái thơ mà nó làm mất luôn cả cái đê chủ nó nữa!»

«Em định cùng anh về sông Thương chủ ý em muốn đưa đến cho anh xem cái «vật» mà em đã hứa. «Vật» ấy tức là đứa con

«thơ của em đã gửi nuôi tại một nhà thuyền-trại quen biết ở đây. «Ai ngờ bố nó, cái người bạn gắp anh ở cửa ga lúc chiêm, con người

«lڑa em khi trước, nay lại thấy hiện ra làm cho em vỡ câu truyện em đã lڑa anh một cách vô-tinh.

«Thôi! Anh đừng làm em nữa! Sau khi ra hôn con em một lần cuối cùng trên sông Thương, ihort em đã làm con ma trên sông Thương rồi, anh ạ.

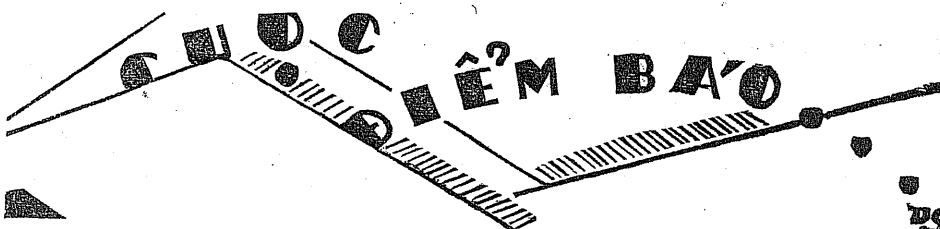
Mai-Ánh tuyệt bút

Đọc xong bức thư, Minh-Ngọc liền đâm bồ xuống gác, ra cửa nhà khách-sạn chạy lảo-dảo như một anh điên. Chàng ra đến bờ sông Thương thời chỉ thấy mặt nước phẳng lặng vắng tanh, mấy lá thuyền bè đều như ngủ im dưới bóng giăng khuya tàn úa....

Rồi ròng-rã hai năm tìm kiếm người vợ trẻ, Minh-Ngọc nay đã thành một anh Tương-Tri thỉnh thoảng lênh-dênh con thuyền trên sông Thương với khói-tinh chưa tan, ngụ ở cầu hát còn ai-oán,

Tối hôm ấy, cùng tôi đứng trên bờ sông, chàng đưa cặp mắt buồn-rầu mờ-mộng nhìn về giải nước mịt-mù, cái giải nước mà chàng vẫn ví như tấm vải trắng lạnh- lẽo phủ lên trên thi hài một người bạn gái chết.

TH-B — LÊ-THÀNH-TÌNH

Sự thật thà trong làng báo

Rõ ông Phan-Khôi cũng khéo dùng nhũng chữ to tát:

« Theo phép làm báo, như thế là không thật-thà! »

Vậy theo phép làm gì thì như thế là thật-thà?

Văn-Học rút bài của người ta dăng báo bốn năm về trước đem làm bài xã thuyết của tạp-chí mình, dưới vẫn ký tên tác-giả, nhưng lại không nói là rút ở tờ báo nào. Thiết tưởng như thế thì dẫu theo phép buôn bán cũng không thật-thà, chứ chả cứ gì theo phép làm báo.

Vì không tốn tiền mua bài, không mất công đi xin mà có được một bài xã thuyết cho dẫu không có giá trị di nřa, nhưng đã được cái tên kêu của tác-giả đem ra chung bảnh với độc-giả thì kẽ cũng có lợi lầm. Được lời mà không chịu mất vốn thì thật là lối buồn ăn người!

Cũng khá khen cho cái tài thao lược kinh tế của ông Dương-tự-Quán.

Song xét ra ông Dương-tự-Quán không những có đại tài về khoa kinh tế, mà ông lại tinh thông về chiến lược nữa. Chả thế mà bài đầu thi ông mượn của ông Phan-Khôi một cách rất hòa bình mà trong bài thứ ba « một cái tì hiệu luận giữa Phan-Khôi và Nguyễn-khắc-Hiếu » (sao không viết so sánh Phan-Khôi và Nguyễn-khắc-Hiếu) không công kích dữ dội ông Nguyễn-khắc-Hiếu và ca tụng cũng dữ dội ông Phan-Khôi. Có lẽ ông trưởng làm thế để nuốt trôi bài « Thơ văn với thời đại » của ông Phan-Khôi. Ai ngờ ông Phan-Khôi không cho thế là vinh dự lại quá quyết dăng mấy lời thanh minh lên báo Thực-Nghiệp để tố cáo cái « quên » nhà nghè của Văn-Học.

Nhưng dẫu sao, các ông ấy vẫn thật thà cả đấy!!

Tâm lý đàn bà

Ông Nguyễn-văn-Tạo đã không hiểu tâm lý đàn bà thì chó, rõ khéo cho ông Như-Hoa lại còn nêu câu truyện đàn bà ấy lên bức tranh xã-hội.

Độc giả không coi báo trong Nam chắc không hiểu.

Thì có gì đâu.

Trong nhà hát Thành-xương — xin lỗi độc-giả, Nhị-Linh cứ quanh quẩn ở trong nhà hát Thành-xương mãi — ông Nguyễn-văn-Tạo trước khi tỏ bày chương-trình ứng cử hội viên thành phố Saigon đứng lên nói rằng:

« Xin mời chị em phụ-nữ ra »

Câu truyền chỉ có thể. Nếu ông Tao thảm khoa tâm lý đàn bà thì chắc không làm một việc vồ ý thức như thế. Ai còn lạ gì cái tính tò mò của đàn bà Annam. Họ di coi các ông nhóm hội đồng, nếu chương trình ứng cử cũng như họ di coi việc xử kiện ở tòa án, di nghe ông nghè Kim, ông nghè Tường diễn thuyết văn-chương hay nói rộng nữa cũng như họ di coi chiếu bóng, mǎn tuồng, diễn kịch, hát trống quân, hát múa rối...

Chứ nào họ có thèm mang tới ý tưởng nọ, ý tưởng kia của các ông, mà các ông sợ, mà các ông đã vội đuổi họ ra ngoài.

Giá Nhị-Linh ở vào địa vị ông Tao thì đã đoán chắc rằng thế nào cũng có nhiều người trong phái yếu — xin lỗi bà Trần-thiện-Quí và cô Bùi-thị-Út — có nhiều người trong phái đẹp tới nghe, không tới coi diễn thuyết. Vì vậy trước khi đến nhà... hát Thành-Xương, Nhị-Linh đã trù liệu sẵn sàng để đón tiếp các bà, nghĩa là trước khi diễn thuyết, Nhị-Linh đã có sẵn khẩu tá tiếng nói rằng:

« Xin trước hết diễn thuyết hầu các bà đã »

Rồi Nhị-Linh mở máy hát cho chạy,... rồi đem kẹo ra mời các bà xơi.

Xong việc đó, Nhị-Linh mới bắt đầu diễn thuyết cho phái khỏe — xin lỗi — cho phái xấu nghe.

Như thế thực là « cái, đực lưỡng toàn » mà Như-Hoa không thể có bức tranh xã-hội « tùy thời » v.v.vẫn.

NHỊ-LINH

Gặp khi gió táp mưa đơn,
Dùng xe AN-THÁI chẳng eor
cố gi.

HIEU XE

Số 2, phố Nguyễn-trọng-Hiệp — Hanoi

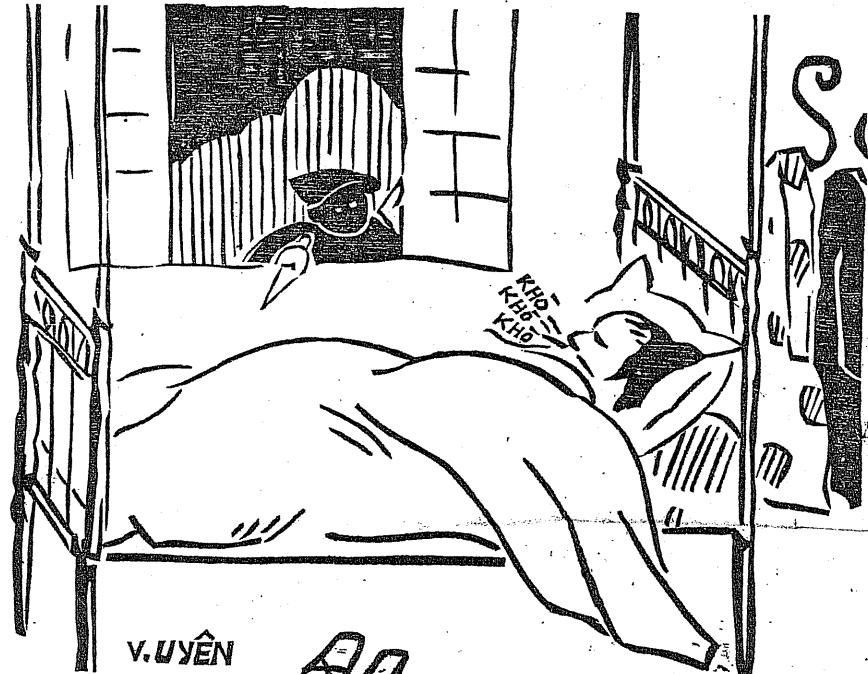
Nhà giồng răng

TRẦN-QUANG-MINH

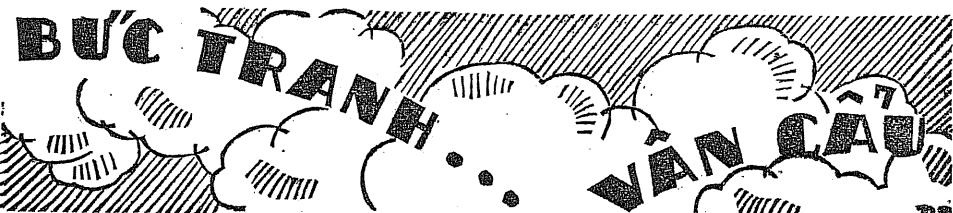
Số 199, Hàng Bông-lò — HANOI

Là một nhà chuyên riêng về một nghề giồng răng đã từng được rất nhiều quý-khách Tây Nam gửi giấy ngợi khen, dù công việc về hai hàm răng mà cho là khó khăn đến thế nào cũng cam đoan làm được vừa lòng đẹp ý khách một cách rất dễ.

KHÔNG HẠI!

— Theo phép vệ sinh, ngủ mõm-eara không hại!!

“SÖE” CỦA CÁC CÔ NÀNG

Suốt một tuần-lẽ, nhân dịp hội chợ của Chấn-hưng nghiệp hội tại Hà-dông, ta đã được thấy các nàng cô mຸm-mິm ở Hòa-bình, khoe những điệu múa uyển-chuyển, dịu dàng.

Không phải những điệu múa chỉ uốn-éo có cái mình một cách dâm-dâng, các cô mường “söe” nhanh-nhen theo dịp chân bước mau, hai cánh tay mềm-mại múa theo. Một cánh quạt söe ra, gấp lại, hay một giải lụa mùi pháp-phối những tà áo lay-động, đều làm cho ta trông các cô trưởng như một đàn bướm đang chor-vờn bay ở trên các bông hoa. Toàn-thể các mùi đều đầm-thắm, nhưng không sắc-sở: ánh vàng của các vòng xuyến, mùi đỏ, tím của các thắt-lưng thêu buộc ngang mình, và cái mùi trắng-toát của vuông yếm cảng trên ngực và vuông vải chít trên mái tóc đen.

Mà la, các cô mường cũng có tục “nhảy đầm”. nghĩa là nhảy tung dội một, một trai một gái. Điệu chán đi giản-dị hơn một chút, vì dip đòn giản-dị, nhưng trông không phải là không vui mắt. Và trông thấy thế, không ai nghĩ đến sự đâm của phong-tục dời-bại: dội mắt trong của các nàng cô ngày-tho kia tưởng không bao giờ có ý nghĩ sâu-xa đến làm vẫn-đục, mà những tiếng

cười ròn vui kia hẳn biếu-hiệu tẩm linh-hồn trong-sạch như nước suối.

Mán-mọi! chắc có cô thiếu-nữ người kinh buffy môi khinh-bỉ. Nhưng mán-mọi ở chỗ nào? Các cô mường tuổi trẻ, múa những điệu múa dip-dâng bên vai người bạn trai cùng tuổi trẻ, các cô đùa-nghịch — nô cười — nhưng chỉ là cái lòng vui-vẻ của buổi thành-men diễn ra một cách tự-nhiên, ngây-tho. chân thật. Các cô thật là xa những cái e-lệ thận-thùng giả-dối, những cái tro trên sống-sương của phần nhiều thiếu-nữ đường suối... Các cô có cái duyên tươi của sự chân-thật, và dễ thương vì không có phân-biệt giàu, hèn. Trong đám các cô có em gái quan Áu-sát Đinh-công-Huy ở Hòa-bình: cô này cùng với chị em bạn thường-dân, cùng vui-vẻ chơi đùa thân-mặt như chị em một nhà.

Nhưng người giản-dị hơn nhất là ông Án Huy. Ông cũng ra nhảy dịp với em gái một cách rất tự-nhiên, trên miệng luôn-luôn một nụ cười... Có lẽ ông không bao giờ tập những cái bê-vé, quan-dạng của nhiều các “quan lớn” đi đâu cũng tỏ ra mình là quan lớn, đến đâu cũng không dám quên rằng mình là quan lớn.

Nhưng mà đối với các “bà” quan, thì ông Huy chắc hẳn không đáng là một ông quan, và cái bài học giản-dị, nhã-nhặn của ông, hẳn không ai hiểu.

VIỆT-SINH

PHỤ-NỮ

TƯ LẬP

Con cái đến tuổi thành-nhân có nên cho đi mưu sinh tự lập không?

Ở các nước văn minh, khi người con trai hay người con gái có đủ 21 tuổi (21 năm) thì được hoàn toàn hưởng cái quyền lợi làm công dân trong nước, đối với pháp-luật, cha mẹ không phải gánh cái trách-nhiệm các việc hành-dòng của người con ấy nữa. Về phần người con, từ lúc đó cũng có cái quyền tự do đi ra ngoài mà tìm kế nuôi thân, tự-lập không phai-lại vào cha mẹ nhanh chóng nhiều người mình. Cái bồn-phân làm cha chẳng những là không ngăn trở con cái mà lại còn khuyến khích cho con đi ra ngoài làm ăn thêm nữa.

Ở nước mình thì thực là trái ngược hẳn. Tôi thấy phần nhiều người làm cha mẹ thường coi con cái nếu chưa có vợ, có chồng thì chưa có đủ tư cách ra đời làm người dù trai dù gái, hai mươi mấy hay ba mươi mặc lòng cũng cho là non đai; đối với việc ra đời tự lập thì nhất quyết cản trở cho rằng chưa vợ chưa chồng thì không có thể một mình đứng nổi trên cái xã-hội này.

Cứ như cái thiền kiết của tôi thì

sự đó thực là một cái trở lực rất to cho con đường tiến thủ của các thiếu niên ngày nay.

Về bên nam, tự trung cũng đã có nhiều người thoát được cái khổ ách ấy. Nhưng về bên nữ giới đối với vấn đề này thì còn bị thúc phoc lắm.

Tôi sở-dĩ viết ra bài này là rất mong rằng: Những ai có cái thiên chức làm cha mẹ ở vào hiện thời hãy nên rất chú ý đến cái tiền đồ sinh sống của con cái mai sau. Bất kỳ con nào đã đến tuổi thành nhàn, nếu muốn lo tự lập, nuôi thân; làm cha mẹ đừng, có nghĩ rằng người con ấy chưa có vợ hoặc chưa có chồng mà chẳng đủ cái tư cách ra đời như mọi người có vợ có chồng khác. Vì theo như ý kiến của phần nhiều số người làm cha mẹ kia, giàn hoặc có người con vì một lý riêng mà không muốn lấy vợ, lấy chồng thì suốt đời người con ấy phải ăn nhờ cha mẹ mà không được quyền ra đời làm công việc gì chăng? Một con như thế, dám bảy con đều như thế, từ lúc bấy giờ cha mẹ có thể nào nuôi cả được lũ ăn bao là tín đồ của chủ nghĩa độc

thân kia mãi chăng? Tôi dám quyết rằng: khi đó cha mẹ cũng mong mỏi cho lũ kia có đủ công ăn việc làm tự nuôi lấy thân để khỏi di-lụy tới mình, ấy là tôi nói xa ra như thế, chứ bình tâm mà xét thì cái vấn đề cho con gái đi tự lập ở xã-hội này còn cho là khí sớm quá. Nhưng ta cũng không nên lấy cái dở của một

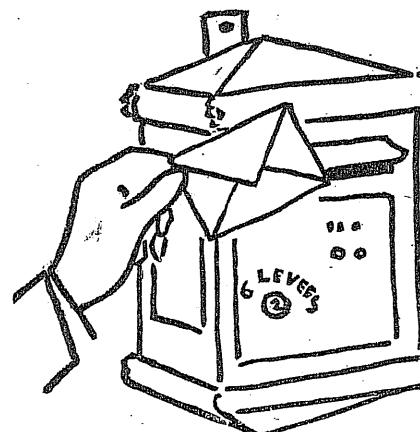
số đông mà nhất luật nhốt tất cả thiên-hạ vào trong cái phạm vi ấy. Cái vấn đề này nếu mà thực hành được, chẳng những là giải phóng cho đám thanh-niên mà đối với vấn đề sinh kế của quốc dân cũng có dự phần bồ-ich nữa.

(Còn nữa)

Cô Đ. L.

TRUYỀN VUI

Thura ông có cái thư!

Trần-Ngọc là một anh chàng rất hay dũng-trí, rất hay quen. Bất cứ sự gì Ngọc muốn cố ý nhớ cũng không được, hễ ngủ một giấc dậy là quên han di.

Vì thế nên Ngọc tìm nhiều mưu-kế la để cho mình khỏi quên. Như hồi Tết tây năm trước, muốn nhớ đi mừng ông Chánh, tối hôm ba mươi mốt, chàng viết vào một mảnh giấy mấy chữ: « hôm nay anh phải nhớ đi mừng tuổi ông chánh », rồi lấy kim gài vào áo đi ngủ. Ai ngờ, đêm nambiển lăn-lộn, mảnh giấy bật ra rơi đâu mất, chỉ còn cái kim ở lại, đâm ngay vào ngực Ngọc, khiến goc kêu đau rầm lên.

— Không biết đứa nào tinh-nghịch cầm cái kim vào áo mình thế này? — Ngọc nhớ, rồi cả ngày hôm ấy chàng đi chơi phiêu.

Lần này Ngọc có một việc hệ-trọng hơn là việc đi mừng ông Chánh. Có một người bạn ở Đồ-Sơn viết thư bảo cho Ngọc biết rằng đến chủ-nhật này sẽ có hai mẹ con bà Hán M... xuống chơi. Cô con gái là con một, xinh lắm mà lại nhà giàu. Cô ta là gái mới, cha mẹ lại chiều ý, ai muốn lấy cô ta phải tiếp chuyện cô xem có vira ý không. Bạn Ngọc lại dặn Ngọc đến tối thứ bảy này phải xuống Đồ-Sơn, để ngày chủ-nhật phải có mặt ở đấy, vì hai mẹ con bà Hán chả ở Đồ-Sơn có một ngày khói.

Ngọc đọc xong thư mừng rõ vô cùng! Thật là một dịp may có một không hai. Đẹp, giàu! Đẹp, giàu, mấy chục ái cù quanh quần trong tri Ngạc, rồi tự nhiên Ngạc giật mình..., giật mình lo sợ. Hôm nay thử sáu rồi, làm thế nào mai khỏi quên mới được!

Ü làm thế nào bây giờ! Việc mình, mình phải nhớ, nhớ ai được — Ngọc bỗng nghĩ ra được một kế mà Ngọc cho là tuyệt-diệu, liền lấy bút mực viết một bức thư:

Anh Trần-Ngọc,

Anh phải nhớ hôm nay là ngày thứ bảy, chuyến tàu chiều phải đi Đồ-sơn,

có một cô... vợ đẹp mà giàu đợi anh dưới ấy. Nhớ nhớ!!!

Viết xong chàng đè phong-bì gửi cho mình rồi đi bộ ra nhà giây thép bỏ thư. Chàng soa tay lấy làm chắc da lấm. Mai sẽ bắt được thư của... mình, chiều đi. Ngọc đặc chí, tự khen mình đã nghĩ ra được mưu-thần không sơ lỗ việc nữa —

Ngọc vừa đi vừa ngắm các tiền-thu áo mứt khăn san. Nhưng các cô ơi, nhìn dằng sau các cô thì dễ thương lắm, nhưng các cô thử quay mặt lại xem! Chỉ có vợ... Ngọc mới đáng nhìn tận mặt. Ngọc thấy người nhẹ-nhàng, khoan-khoái, miệng lẩm-nham mấy câu thơ về ái-linh.

Tối hôm ấy, Ngọc ngủ được yên giấc.

Hôm sau, Ngọc đương lui-hái rời mấy quyền sô, bỗng nghe gọi:

— Thura ông, có cái thư.

— Thư gì thế, đưa đây.

Ngọc giơ tay cầm lấy cái thư, nhưng mắt vẫn để vào quyền sô.

— Nhưng người ta còn đợi hào phạt vì thư không gián tem.

— Không gián tem?

— Vắng.

Chàng đưa ra một hào nộp phạt, rồi bỏ thư vào túi, lầm-bầm:

— Anh nào gửi thư mà bắt lịch-sự quá! Đã khỏe thế, mình không xem cho với, nó có việc cần mặc kệ nó!

Thế rồi Ngọc lại cầm đầu làm việc không để ý gì đến cái thư

Một ngày, hai ngày, ba ngày... bảy ngày hôm sau,... lại đúng ngày thứ bảy, Ngọc thò tay vào túi tình cờ rút cái thư ra, rồi thắc cái thư còn nguyên, liền se ra đọc:

Anh Trần-Ngọc,

Anh phải nhớ hôm nay là thứ bảy, chuyến tàu chiều phải đi Đồ-sơn, có một cô... vợ đẹp mà giàu đợi anh dưới ấy — Nhớ nhớ!!!

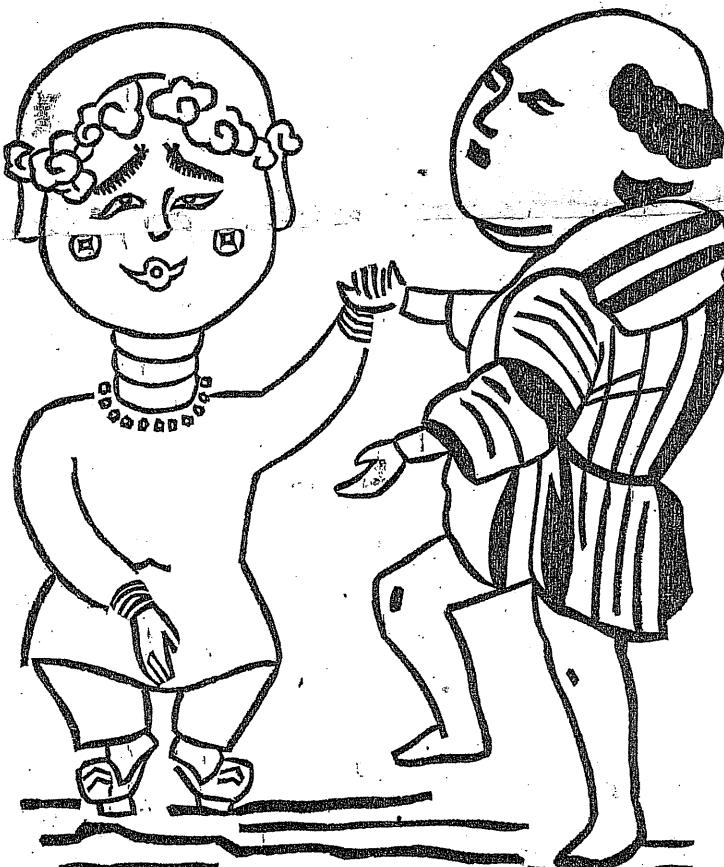
Ngọc đọc xong, nhìn lên đồng-hồ mới có la giờ — ra ga còn kịp chán — Ngọc vội vàng lấy va-li xếp quần áo, đồ-đạc: một bộ quần áo mới may, mai sẽ mặc để diện với nàng, một lọ nước hoa hảo hạng và một bộ quần áo tắm kiểu mới để tổ cho nàng biết rằng Ngọc là một người mới, rất xứng-dáng là chồng một cô con gái mới như nàng.

Khi Ngọc lên ngồi trên xe-lửa, thấy xe chạy, chàng khoan-khoái, lầm-chàng ví cái xe-lửa như một con ngựa truy-phong đưa chàng đến động Thiên-thai vây.

Chàng tự-dắc nói một mình:

— Kể hay thực! Giá lần này mình không nghĩ ra được cái cách gửi thư lãi-linh như vậy thì thế nào mình cũng quên!

SONG-CẨM

Nhất sách được trang tuyệt thế giai nhân này làm vợ, vây xin các bạn độc giả mừng cho vợ chồng chúng tôi bách niêm giai lão, con cháu đầy đàn
Xin nhận: Hai người này tự do kết hôn, Tự-lý không chịu trách-nhiệm về cái kết quả sau này.

CÁC NGÀI DÙNG MỦ VÀ KHĂN, XIN ĐẾN XEM Ở HIỆU

TÂN-LONG-THỊNH
№ 29, Phố hàng Nón - Hanoi

Có làm đủ các kiểu mủ và khăn, dáng tân-thời rất đẹp, rất kỹ mà giá hạ hon hết mọi nơi.

Có bán đủ các đồ dùng làm mủ và khăn như: liège, cốt mủ, vải lợp, vải son mờ, giấy bắc, vân-vân.

Bán buôn tinh giá đặc-biéet

Có nhận "Commande" của các tỉnh Trung, Bắc-kỳ

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

Bệnh lậu mới phát ra mủ, ra máu, buốt tít, hoặc bệnh đã lâu chưa không rút nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẫn, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rút nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0\$60 một ống. Bệnh giang-mai, tim-la phát hạch lèn soái nóng rét lò-loét quy-đầu, đau xương, rát thịt, rúc đầu, noi mề-day, ra mào gà, hoa khế, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là biến-hiệu, không hại sinh-dục. Cũng 0\$60 một ống. Xin mời qua bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giày thép đến tận nơi.

HỒNG-KHÊ DƯỢC-PHÒNG

81 — Route de Hué (cạnh chợ Hốm) Hanoi — Téléphone 755

ĐẠI-LÝ: Bát-tiên Vinh, Bát-tiên Hué, 73 Belgique Hải-phòng, Phúc-Long 12 Rue des Cordonniers Hải-duong, Xuân-Hải phố Lạc-son, Sơn-tây; Đồng-lợi phố Ai-mộ Tông, Vĩnh-Hưng phố Thủ Cao-bằng; Ích-sinh-đường, 190 phố Khách Nam-định; Đức-thắng Albert 1er 148 Dakao Saigon; M. Bao atelier phontou Laos.

Thuốc tê thấp gia truyền đã ngoại trăm năm

Quý-ông Quý-bà, nhỡ ai bị bệnh tê thấp nhức buốt gần xương, tê bì ngoài da, cánh tay bắp chân thường khi dâm dắt như kiến cắn, xin mời đến XONG-THÀNH 34, phố chợ Đầu Hanoi là nhà gia-truyền làm thuốc tê thấp, chế ra có thuốc bóp ngoài và thuốc uống trong rất thần-hiệu, ai dùng cũng được khỏi bệnh, trăm người không sai một, thuốc bóp ngoài, mỗi chai giá 0\$30, thuốc uống trong, mỗi hộp 2\$00.

Lại có bán thuốc lậu giang rất hay, đều 0\$60 một lọ, ai chữa khoán lậu giang không khỏi, không phải giả tiền.

Thuốc bồ thận uống khỏi rút nọc lậu giang, mỗi hộp giá 2\$00.

Các thứ thuốc kể trên, uống êm hòa chung khôi, không chất độc, gần xin mời chiếu-cố, xa viết thư về, có thuốc gửi đi.

VII. — Mẹ con.

(1) Từ hôm di chơi chùa Bách-môn về, Lộc mắt hẳn cái tính vui cười tự nhiên. Có khi cả ngày, ngoài hai buổi đi làm, chàng chỉ ngủ. Mai sờ chàng ốm, săn-sóc trông nom, nhưng chàng gạt đi mà nói rằng không sao cả.

Chàng buồn rầu ủ-rũ đến nỗi Huy mọi khi vẫn hàn-học với chàng mà bây giờ cũng phải đem lòng thương hại.

Một hôm, trong một bữa cơm, chàng đột nhiên bảo Huy:

— Chắc cậu cho tôi là một người đáng kính.

— Không, anh chỉ là một người đáng thương.

Mai cười khanh-khách nói tiếp:

— Một người đáng trọng thì đúng hơn.

Lộc lắc đầu, thở dài:

— Em khen, làu anh thêm xấu hổ.

Mai vẫn cười:

— Những người tốt thường tự cho mình là xấu. Rồi sinh ra nghĩ-ngợi điều nọ điều kia... Em chắc anh cũng vào hàng người ấy, nên mấy hôm nay thấy lúc nào cũng không được vui.

Lộc không trả lời, con mắt lờ-lờ nhìn qua cửa sổ ra phía hồ Trúc-bach, như đương dự định làm một việc gì mà chưa dám quả-quyết.

Chiều hôm ấy cũng như mọi ngày, Lộc ở sở ra lại thẳng dẳng phố H... thăm mẹ. Bà ánh thấy con có dáng mệt mè thì tỏ ý lô-lắng:

— Mẹ coi con độ này xanh lầm.

Lộc đáp, giọng cứng-cỏi:

— Thưa mẹ, bao giờ con cũng thế.

— Không phải! mấy hôm nay mẹ

(1) Xem Phong-Hoa từ số 36.

KHÁI-HƯNG soạn

xem ra con khác hẳn. Chắc con có điều gì phiền muộn mà con giấu mẹ.

Lộc đến thăm mẹ hôm nay, là cốt để thú thực hết với mẹ câu truyện bí-mật. Sự giải bày tâm sự ấy cũng có một phần để mẹ thương mà cho phép được chính-thức lấy Mai, song nhất là để được ngỏ cùng một người thân-yêu những sự đau-dớn của mình. Ta thường vẫn thế, khi lương-tâm ta bị cắn rút mà ta được thõ-lõi tâm tình, trao đổi tư-tưởng với một người thân thì hình như ta thấy ta đỡ khổ-sở, ta thấy trút được ít nhiều sự nặng-nề nó đè-nén trái tim ta.

Vì thế, nên thấy mẹ hỏi gặn, Lộc liền thưa:

— Vâng, có thể, bầm mẹ con khỏe lắm.

Bà ánh cũng thừa đoán được cái khỏe của con, nhưng vờ hỏi:

— Truyền, gì thế con?

— Bầm mẹ, mẹ có tha tội cho con thì con mới dám thưa.

— Con cứ nói.

Lộc cúi đầu nhìn xuống đất se-se thưa:

— Cô Mai...

Lộc bỗng ngừng bất không dám nói. dirt câu Bà ánh hỏi:

— Con Mai, có phải cái con bé nhà quê nó rủ-rê, nó quyền-rũ con chăng?

Lộc mím cười:

— Bầm mẹ, có con quyền-rũ người ta thì có.

— Ủ, thế sao?

— Bầm mẹ, bảy giờ cô ấy vẫn ở với con, cô ấy đã...

Bà ánh bỗng đứng phắt dậy trỏ tay vào mặt con, mắng:

— Thế thì mà giỏi-thật đấy... May

giỏi tao, mà đánh lừa tao, — mà

Tranh của Đặng-Sơn

đi thuê nhà riêng để ở với nó. Mày còn coi tao ra gì nữa, thằng kia?

Lộc không trả lời. Bà ánh lại nói:

— Giời ôi! Đẹp mặt! Ông tham con quan án mà làm những việc khốn nạn như thế. Nếu bên quan tuần mà biết truyện này thì mày bảo sao? thì tao còn mặt mũi nào, hổ thảng kia?

Thấy Lộc vẫn đứng yên, bà ánh càng tức giận, quát to:

— Muốn sống ngày mai phải về đây ở cùng với tao. Không biết tao điên hay sao mà lai dě cho mày đi ở riêng như thế. Còn con bé thì tao sẽ trinh sờ cẩm bắt bỏ vào nhà thõ.

Lộc hai má đỏ bừng, cặp mắt sáng quắc:

— Bầm mẹ, người ấy đã là vợ con.

Bà ánh đậm giọng, gầm hét:

— Vợ mày! Ai hỏi nó cho mày?

— Con hỏi, lấy.

— À, thằng này giỏi thật, vượt quyền cha mẹ. Không còn biết ngũ luân, ngũ thường là gì nữa! Phải rồi! cậu vẫn-minh! Cậu tự-do kết hôn. Nhưng cậu phải biết dù thế nào cũng phải xin phép tôi dã chứ.

— Bầm mẹ, con đã xin phép mẹ nhưng mẹ không bằng lòng.

— Vậy tôi không bằng lòng thí cậu cứ lấy, có phải không?

Lộc lại gần mẹ dịu-dàng thưa rằng:

— Bầm mẹ, con thiết tưởng lấy vợ là một sự quan-trọng trong một đời, phải tự chọn lấy người ý hợp tâm đầu thì gia-dinh ngày sau mới được vui-vẻ, thuận-hòa. Chứ xưa nay cha mẹ hỏi vợ cho con thì chỉ kén những chỗ mòn-đăng hộ-dối...

Bà ánh cười gằn:

— Thế thì xưa nay các gia-dinh dẽ không hòa-thuận, vui-vẻ cả đấy! Bây giờ chúng mày đi học chữ tây mới biết kén vợ, còn các cụ thì lấy liều lấy lịnh chăng?

— Bầm mẹ không phải thế. Các cụ cũng có kén chọn nhưng chỉ chọn những chỗ ngang hàng mà thôi. Thí-dụ: con quan thì phải lấy con quan. Còn như mẹ nói gia-dinh các cụ cũng vui-vẻ, êm-thắm, nhưng cái đó chỉ nhờ ở sự bắt buộc mà có, chỉ nhờ ở lễ-nghi mà có, chứ không phải vì tình-tình của vợ chồng hợp nhau. Theo lễ-nghi thì vợ phải phục tòng, chồng bảo sao nghe vậy, đâu bị áp-chế cũng không dám hé môi. Như thế thì làm gì mà không êm-thắm.

Bà ánh cười khinh bỉ:

— Thì hãy được thế: Chả hon bà con đĩ nào cũng rước về tôn lèn tẩm vại hay sao? Nhưng thôi, tôi không cần nói nhiều lời, cậu còn muốn trông thấy mặt tôi nữa thì phải lập-tức tổng cõi con đĩ ấy đi rồi về đây ở với tôi.

Lộc cất giọng run-run sẽ đáp:

— Bầm mẹ, thực con không thể nào tuân theo ý mẹ được, dẫu mẹ giết, con cũng xin cam chịu, vì người ta đã có chửa với con.

Bà ánh giật uất lèn, ngồi im ngẫm nghĩ. Nhưng bà nghe giọng quả quyết của Lộc thì biết rằng khó lòng mà đem oai quyền ra thí-thố được, liền soay ngay chiến lược: là gieo sự ngờ-vực vào lòng đa nghi của con.

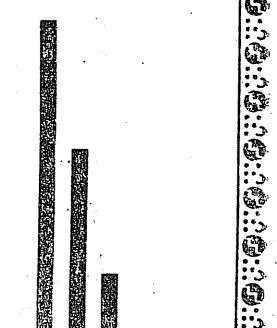
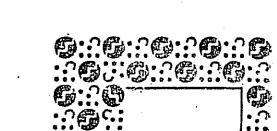
— Con nói cũng phải. Nhưng con đã chắc đâu rằng nó có chửa với con?

Lộc cười:

CUỘC THI MEN RƯỢU

Nâu rượu nam phải có thứ men toàn những vị thuốc bồ ích cho người uống

Vậy ai có các thứ men tốt thì đem lại thí-nghiệm ở lò nâu Bắc-kỳ Nam-Tứu Công-Ty tại Văn-diễn. Nếu được như ý thì Công-Ty sẽ dùng. Ai muốn hỏi gì về việc ấy xin lại Hội-sở, 34 Quai Clémenceau (Hàng Nâu) — HANOI

— Bầm mẹ, con không biết hì còn ai biết?

Bà án nghe con nói, cười ngắt-nghéo:

— Rồi con sẽ rõ, rồi con sẽ rõ. Con phải biết mẹ còn là gì. Dẽ thường con trưởng mẹ không biết gì hết dấy hẵn? Giấu sao được mẹ. Mẹ còn biết nhiều truyện bí-mật nứa kia. Chẳng hạn trong khi con đi làm thì ở nhà con, ở cái nhà mà con cho là một tổ uyên-ương, đã sảy ra những truyện gì... Vì thế, nên mẹ dẽ mặc con, mẹ chắc thế nào rồi con cũng xét ra được cái lòng bất trắc của con dĩ. Ai ngờ... đâu con ngốc đến thế... Nhưng thôi! Rồi con sẽ rõ...

Lộc cúi đầu ngẫm nghĩ, lo sợ vẫn-vợ. Bà án lại nói:

— Nhưng giờ lấy làm nàng hầu thì cũng được.

Lộc vẫn suy nghĩ. Cái tính đa nghi của Lộc mà bà án muốn lợi dụng, ngò dâu lại có hại cho mưu-cơ của bà. Lộc đoán chắc rằng mẹ dùng sự lý gián đối với mình, liền thưa rằng:

— Bầm mẹ, nếu lấy làm nàng hầu được, thì lấy làm vợ cũng được. Hay là thế này thì con không trái lệnh mẹ nứa: là mẹ cho phép con chỉ lấy nàng hầu chứ không lấy vợ.

Bà án đáp girtong quát mắng:

— Thế mà bảo tao nói lại làm sao với bên quan tuần, hỏi thằng kia?

— Bầm mẹ, cứ nói con không bằng lòng.

— Mày nói dẽ nhỉ. Chỗ người lớn với nhau mà mày bảo lật-lọng thế được à? Họa chặng có đồ bậy bạ như chúng mày chẳng biết trọng lời hứa. Mày phải biết, ngày xưa hai người trong-tại với nhau ngay từ khi có mang mà về sau cũng còn phải giữ lời ước hẹn nứa là!... Thôi mỗi cái thế này này, nếu anh muốn lấy con bé ấy làm lẽ thì tôi cũng cho phép anh, làm gai lấy năm lấy bảy măc ý, nhưng anh phải nghe lời tôi: đến tháng tám này tôi cưới con quan tuần cho anh đấy!... Đấy tùy anh, nghĩ sao thì nghĩ. Muốn tử-tế thì được tử-tế.

Lộc chiều ý mẹ, xin vâng lời, rồi cáo từ ra về, trong bụng nghĩ thầm rằng mẹ đã nhượng bộ dời chút. Chàng lầm-bầm:

— Dần-dà rồi cũng xong.

Bà hôm sau vào ngày chủ-nhật, trong khi Lộc và Mai đương ngồi nói chuyện ở sân, có một thằng bé con thập-thò ở ngoài cổng như muốn hỏi ai mà không dám vào. Lộc thoáng trông thấy, cho thằng xe ra xem thì thằng bé con đi lảng.

Một lúc sau nó lại trở lại ghé mắt dòm vào trong nhà. Lộc lấy làm ngò-vực, chạy vội ra nắm lấy tay hỏi:

— Mày định đến đây ăn cắp à?

Thằng bé con làm bộ luống cuống, giấu một bức thư vào túi áo:

— Bầm thầy không, con có ăn cắp đâu.

Lộc trợn mắt, nhìn sòng-sọc, gắt:

— Mày giấu cái gì vào túi vây?

— Bầm không.

Lộc gio tay giật lấy xem thì đó là một cái phong-bì màu xanh có dề hai chữ:

Cô Mai

Lộc mặt tái mé, tay run-run, áp-úng:

— Thư này... đưa cho... gửi cho... cô Mai.

Thằng bé con sợ hãi:

— Bầm không,... con không biết.

— Nhưng gửi đến nhà này phải không?

Thằng bé không trả lời. Lộc lại hỏi:

— Ai bảo mày?... Thư của ai?

— Bầm con không biết.

Lộc toan gio tay tát, song lại giữ

lại ngay, ôn-tôn, dịu-dàng nói:

— Thôi được! Em cứ về nhé. Nói với người đưa thư rằng đã đưa tận tay cô ấy nhé.

Lộc chờ cho thằng bé con đi xa, cầm bức thư soi lên xem, ghé vào mũi ngửi (hấy sự nức mùi nước hoa). Chàng toan xé ra xem, lại thôi,

— Không, anh có làm sao đâu?

— Sao mặt mình tái mét đi thế?

Lộc chống-chế:

— Anh hơi đau bụng nhưng không hề gì.

— Em lấy dầu dề anh xoa nhẹ?

— Thôi!... Anh khỏi rồi.

Rồi hai người lại vào ngồi chỗ cũ, vò-vẫn ngắm hồ. Mai đột nhiên hỏi:

— Thằng bé con nó hỏi gì mình thế?

Lộc không nghe rõ, lắng-lặng

ngẫm-nghĩ, cặp mắt lờ-dờ như

dương cỗ trưởng tượng một sự gi.

Mai lại hỏi:

— Minh nghĩ gì vậy?

Lộc thong thả quay lại, song không

trả lời câu hỏi, se-sẽ bảo Mai:

— Chắc mình cần tiền lăm phải

không?

Mai cười:

— Em thiếu thứ gì anh sắm cho

thứ ấy, còn tiền học của em Huy thì

anh giả cho rồi. Em cần cần tiền

làm gì?

— Thế à?

ĐS

vì chàng nhiễm chút phong-tục lịch-sự của Âu-tây không muốn coi thư trộm của kẻ khác! Nhưng cái tính tò-mò và lòng ghen-tuông vẫn đặc-thắng, nhất là trong những lúc ta tức giận. Lộc liền quả-quyết bóc thư ra, giật mình, kinh hoảng. Chiếc phong-bì hai lần giấy, đựng một cái giấy bạc hai chục và một bức thư, trong eo gọn-gàng mấy giòng chữ:

Em Mai yêu quý,

Giữ lời hứa, anh gửi tặng em số tiền ấy, và chiều mai đúng 5 giờ như lần trước, anh chờ em ở vườn Bách-thú.

Ng. Y.

Lộc đứng đờ người, tức uất lên khống thở được nữa.

Bỗng nghe có tiếng giấy Mai đi ra, chàng liền vội-vàng bỏ bức thư vào túi quay lại làm mặt vui-vẻ, gương cười, nhưng giấu sao nỗi con mắt người yêu. Mai ngo-ngác hỏi:

— Minh làm sao vậy?

Lộc đáp:

Mai cười khanh-khách cố làm cho Lộc vui lòng:

— Họa chặng dăm tháng nứa em mới cần đến tiền.

Lộc ngừng phắt đầu lên hỏi:

— Em cần tiền?... Em cần tiền làm gì?

Mai bén-lén sê nói:

— Đề sắm-sửa cho con.

Lộc sõ hãi, nghĩ thầm: « Hay nó có chửa với thằng kia, với thằng Ng. Y nào đó, nên xin sẵn tiền để dành. Biết đâu? Phải, biết đâu nó lại không muốn dùng tiền của ta vào việc đó!

— Minh sao vậy?

Lộc giật mình cười gắt:

— Không!

— Em chắc mình đương lo nghĩ điều gì.

Lộc không trả lời, cúi xuống cầm viên gạch vạch di vạch lại xuống đất hai chữ Ng. Y. Mai tò-mò nhìn theo rồi cười. Lộc ngừng đầu hỏi:

— Sao em lại cười?

— Vì em biết anh yêu em.

— Sao em biết?

— Anh đương viết tắt chữ Người Yêu xuống đất đầy chữ gì!

— Ng. Y là người yêu à?

— Anh lại còn vờ. Ng. Y không là người yêu là người gì?

Lộc ngồi lảng-lặng ngẫm-nghĩ... Chàng cố tìm ra hai chữ tên bắt đầu bằng Ng. và Y. Rồi lầm-bầm :

— Nguyễn... nguyên...

Mai nói tiếp :

— Nguyễn-Yên à?

Lộc sững-sốt hỏi:

— Em quen Nguyễn-Yên?

— Nào em biết Nguyễn-Yên là ai? Em thấy anh chắp thì em cũng chắp hộ.

Lộc càng nghĩ-ngờ, nghĩ thầm: « Chẳng lẽ nó lại tinh-quái, giối-giá đến thế được!... Nhưng còn cái số tiền ấy?... Ta không ngờ sao được?» Chàng nghĩ thế rồi dăm-dăm nhìn vào mặt Mai hỏi:

— Em có quen một người nào tên là thế không?

Mai ngo-ngác:

— Tên là thế nào?

— Tên có chữ Ng. và Y.

Mai ngẫm-nghĩ:

— Không... Họa chặng có ông Lý Nghị ở làng... Nhưng chắc không phải... Sao anh lại hỏi em thế?

— Không! thôi được!

Mai lấy làm lo, đoán chắc đã xẩy ra sự gì đây.

Lúc bấy giờ Huy đi chơi về, tui cười lại bắt tay Lộc, nói :

— Ở vườn Bách-thú hôm nay có nhiều truyện hay quá.

Lộc giật mình, nghĩ tới sự gấp-gỡ hẹn-hò trong thư. Chàng lạnh-lùng mỉm cười hỏi:

— Chắc lại truyện trai gái chứ gì?

— Chính thế.

Lộc đưa mắt nhìn Mai, không thấy nàng đổi sắc mặt, lại hỏi luôn:

— Hay mai chúng ta đi chơi Bách-thú đi?

Mai vui mừng, vỗ tay :

— Phải đấy!

Lộc hỏi :

— Em chưa xem Bách-thú lần nào à?

— Chưa. Rõ em quê-mùa quá. Ở Hanoi hơn một năm giờ mà không biết vườn Bách-thú... Hay vì trước mắt ta luôn-luôn có cảnh hồ rồi, nên ta không thích một cảnh nào khác nữa.

Lộc dăm-dăm nhìn Mai để rò rỉ, song vẫn không thấy diện-mạo nàng lộ ra vẻ gì gọi được là khả-nghi.

— Vậy chiều mai, năm giờ nhé... Anh xin về sớm một chút cho kịp.

Mai cười :

— Thì anh cứ để hết giờ về cũng được chứ gì. Cần gì phải năm giờ!

Lộc vội hỏi :

— Em sợ cái giờ ấy hay sao?

— Rõ anh hỏi lần-thần. Sao em lại sợ?

Huy cười :

— Thôi, truyện phiếm mãi. Ta đi ăn cơm thôi.

(Còn nǚa)

KHÁI-HƯNG

PHARMACIE MODERNE VU-DO-THIN

PHARMACIEN DE 1e CLASSE DE LA FACULTÉ DE PARIS
BÁN THUỐC TÂY THƯỢNG HẢO HẠNG — GIÁ TIỀN PHẢI CHẶNG

Téléphone n° 495

25, 27, 29, Boulevard Francis Garnier — HANOI

Những việc chính cần biệt trong tuần lê

TIN TRONG NƯỚC

Hai quan đại-thần Tôn-thất-Hán và Nguyễn-hữu-Bài được tặng chức cố-vấn. Những khi có lẽ gì trong triều hay trong nội mà hai vị được triệu mời thì được đứng ngồi trên hết thấy các đại-thần khác trong triều.

Các sinh-viên tốt-nghiệp trường thuộc có thể mở phòng chữa bệnh riêng. Những y-sĩ bản-xứ tốt-nghiệp tại trường thuộc Đông-dương đã đúng 25 tuổi, phải đề nghị giả hạn hay thôi không làm việc nhà nước, có thể mở phòng khám bệnh riêng trong khắp Đông-dương và Quảng-châu-loan (nghị-định ngày 27-4-33).

900 lính khố-đồ sang Thượng-hải và Thiên-tân.

Hôm 12-5, tàu Paul Doumer đã trở 900 lính khố-đồ sang Thượng-hải và Thiên-tân.

Ông Trần-văn-Thông được gia hầm Thái-tử thiếu-bảo.

Ông Trần-văn-Thông (người Nam-Kỳ) tổng-đốc Nam-dịnh, mới được gia hầm Thái-tử thiếu-bảo — tức là bằng chức quan Tống-đốc Hà-dông Hoàng-trọng-Phu.

Vụ Trostkytes đã kết liễu.

Saigon — 21 người có chân trong đảng Trostkytes bị xử tại tòa tiều-hình Saigon thì 15 người bị án, từ 6 tháng đến 5 năm và biệt xứ từ 10 năm đến 20 năm.

Thi lạy bằng opérateur vô-tuyến-diện.

Đến 3, 4, 5 và 6-7-33, tại Hanoi và Saigon sẽ có kỳ thi lạy bằng opérateur vô-tuyến-diện hàng nhì.

Thí-sinh phải ít là 17 tuổi. Hạn nộp đơn đến 13-6 là hết. Ông Hanoi đơn gửi đến ông kỹ-su chánh khu vô-tuyến-diện phía bắc — ở Saigon, gửi đến ông kỹ-su vô-tuyến-diện phía nam.

4.000 đồng để đưa phu về nguyên-quán.

Muốn cho dân lao-dộng khỏi phải vu-vơ, quan Toàn-quyền vừa trích ra 4.000 đồng để quan Thống-sứ Bắc-kỳ dùng vào việc đưa về nguyên-quán các phu ngoài Bắc làm ở đồn-diền trong Nam-kỳ hoặc ở các thuộc-dịa Pháp ở Thái-binh-dương.

Vụ xử 121 người hội kín tại Saigon đã kết liễu.

Tử hình: 8 người, khô-sai chung-thân: 10 người, 5 năm đến 20 năm khô-sai 77 người, án đầy 10 người, tráng án 10 người.

Dương-hạc-Hính và Ngô-gia-Tự bị đầy chung thân.

Ngô-đức-Trì bị 15 năm khô-sai.

Nhà máy gạo của Đinh-Bưởi bị bán đấu giá.

Nhà máy gạo của Đinh-Bưởi ở phố hàng Khoai đáng giá bốn vạn đồng, nay chỉ bán có bốn nghìn rưỡi, do nhà tư-bản Trần-viết-Soạn mua được.

Hội-dồng bảo-hộ đã họp hôm 9-5 và xé nhiều việc quan-hệ: bắc cầu qua sông Lạch-tray (Haiphong), định giới-hạn tinh-lý Phủ-lý, đơn xin đổi tên thuộc hòn vè của mình, v.v.

Cấm không được rao hàng ngoài phố từ 12 giờ trưa đến 2 giờ chiều, đó là lệnh mới của quan Đốc-lý về việc bán hàng rong trong thành-phố Hanoi.

Quan Thống-sứ Robin về hưu-trí, (chỉ-dụ ngày 3-5-33). Ngài được thăng hàm Toàn-quyền thuộc-dịa.

Xin dùng người Pháp, Nam thay vào người ngoại-quốc trong các xưởng công, tư và hạn chế dùng người ngoại-quốc.

Bó là điều thỉnh-cầu của Hội-dồng Thương-mại, ý muốn giảm số thất-nghiệp trong nước vì xét trong các xưởng, người ngoại-quốc vẫn được dùng rất nhiều.

Một chính-trị phạm giả gái trốn hơn hai năm lại bị bắt vì về thăm nhà bị lý-trưởng ở làng đó bắt, kéo tuân đến vây bắt. Đó là Ngô-trọng-Tư, quán làng Cồ-am, huyện Vĩnh-bảo (Hải-dương), một người rất quan trọng can về việc giết ông huyện trưởng-gia-Mô mà sở mật-thám lùng mãi chưa bắt được.

Hoàng-thượng đã hạ chỉ cho dùng tiền trinh mới (chỉ-dụ ngày 5-5-33).

Số đồng lá mua bên Pháp đã đến Haiphong. Một phần số đồng ấy đã giao cho trường kỹ-nghệ thực-hành Haiphong để đúc tiền trinh mới, một xu ăn sáu đồng, lấy niên-hiệu Bảo-Đại. Sẽ khởi công tháng Juin sau. Số tiền trinh đúc được là 100 triệu đồng, mà mỗi tháng đúc được 10 triệu.

Đúc xong 10 triệu sẽ cho tiêu dùng ngay trong ba tỉnh lớn Bắc-kỳ để thử xem cách tiêu dùng của dân ra làm sao.

TIN TRUNG-HOA

Về vấn-dề phi-chiến.

Luân-dôn — Trước khi ông Mac Donald sang dự hội-nghị kinh-tế bên Mỹ, một ông nghị thuộc đảng lao-dộng có yêu-cầu nên cùng quan Thống-lĩnh Mỹ Roosevelt nghiên-cứu thực-hành việc để chế hàng-hóa Nhật. Ông nói nếu thế-giới không qua-quyet đánh Nhật thì vấn-dề phi-chiến không bao giờ thực-hành được.

Quân Nhật đã tiến vào biên cảnh Nga.

Đông-kinh 8-5. — Gần đây quân Nhật đã kéo đến miền phụ cận Tuy-phần, áp bức vào biên cảnh Nga. Nga tố ý bất mãn về việc này lắm, và yêu-cầu chính-phủ Nhật đừng-trị những người chịu trách-nhiệm về việc tiến quân này.

Mỹ cho đến giữ Tân-hoàng-dảo chặng?

Thượng-hải 9-5. — Theo tin Nhật thì hạm đội Mỹ trên mặt Thái-binh-dương định dùng phương-pháp giữ-gìn. Để cho một đội quân lớn đến đóng khắp các mặt Thanh-dảo và Tân-hoàng-dảo, lại định tổ-chức thành một công-ty hàng không của Tàu và Mỹ.

Quân Nhật lại kéo vào Loan-dông.

Bắc-binh 9-5. — Quân Nhật vừa kéo ra khỏi Loan-dông được mấy ngày thì nay họ lại rực-rịch kéo vào Loan-dông quấy rối một phen nữa.

Sẽ lấy Sát-cáp-nhĩ trong một thời hạn rất ngắn.

Bắc-binh 9-5. — Quân Nhật dù-bị đem bốn sư đoàn đến đánh tinh Sát-cáp-nhĩ — thuộc quyền cai-trị của Tống-trieu-Nguyên — và định trong một thời kỳ rất ngắn phải hạ được tinh này.

Hồ-hán-Dân định phản Nam-kinh chặng?

Ở Bắc-binh vừa bắt được một thủ-hạ của Hồ-hán-Dân đi cõi-dộng ngầm quân lính quay lại phản-đối Nam-kinh. Người này được Hồ cấp cho mỗi tháng 1.800 định mở một tờ báo ở Thiên-tân và một tờ báo ở Bắc-binh, vẫn mật giao với Lý-tế-Thâm, tướng Mân-châu.

Lấy lại được Nhịt-hà.

Bắc-binh — Bộ đội quân cứu-quốc do Hoàng-thu-Trung chỉ huy, sau một trận kịch-liệt trong năm đêm ngày ròng-rã đã lấy lại được Nhịt-hà.

Máy bay của Nhật bị bắt bay ở ga Bắc-binh.

Bắc-binh — Các máy bay của Nhật mà quân Tàu chiếm được ở Loan-dông vừa rồi đã bày cả ở cửa ga Bắc-binh. Công-chúng đến xem đông như kiến. Các quan vỗ ở sứ-quán ngoại-quốc và lạ nhất là mấy viên quan vỗ Nhật cũng đến xem.

Đã lấy lại được Hỉ-phong-khẩu và nhiều đất-mất.

Bắc-binh 8-5. — Quân Nhật ở Hoa-bắc luôn mây móm này bị quân Tàu đánh rất lắm, tan vỡ hết. Quân Tàu đã lấy lại được các miền Thiên-an, Lu-long, Xương-lệ và các cửa ải Lãnh-khẩu và Hỉ-phong-khẩu cùng các miền phía tây Nhịt-hà.

TIN NHẬT

Nhật tố-ý thân-thiện với Xiêm.

Đông-kinh. — Nhật hết sức thân-thiện với Xiêm, thứ nhất là sau khi đại-biều Xiêm không dự kỳ-hội-nghị tuyênu-bổ tội-trạng của Nhật tại hội vạn-quốc.

Viên tổng-trưởng bộ hỏa-xa Nhật đã mời viên tổng-trưởng bộ hỏa-xa Xiêm sang thăm những công-cuộc kiến-thiết các đường xe-lửa của Nhật.

TIN PHÁP

Báo « Journal » bị cấm ở Đức.

Paris — Vì báo « Journal » đăng một bức tranh khôi-hài về ông Hitler hùa mặt người Do-thái, nên báo ấy bị cấm, không cho lưu-hành ở Đức. Tất cả các báo Pháp đều phản đối việc này.

TIN AN-ĐỘ

Gandhi đã được tha bổng.

Bombay 8-5. — Trước chính-phủ Anh muốn tha ông Gandhi nhưng bắt buộc phải theo dăm ba khoản, ông không chịu nên vẫn phải giam.

Cách đây vài hôm, ông Gandhi lại tuyênu-bổ tuyệt-thực mà không yêu-cầu gì.

Nay chính-phủ Anh vừa ra lệnh tha bổng ông Gandhi.

Chính-phủ Anh không chịu nhượng bộ.

Sau khi ông Gandhi được tha, chính-phủ có loan báo việc tha bổng ông không bắt buộc chính-phủ thay đổi chính-sách đối với chính-tri-pham hay tất cả các phạm-nhân có dính-dáng vào việc cõi-dộng bắt hợp-tác.

Giới-thiệu sách mới.

Bản-báo nhận được quyền Nữ-lưu giáo-duc của ông Lưu-văn-Ngôn gửi tặng. Vậy xin vui lòng giới-thiệu với độc-giả.

Sách dày 82 trang, giá 0\$25.

T.X.

Muốn cho xe pháo nhẹ nhàng.

Mang lại AN-THÁI sửa sang như lời Chắc bền giá cũng được hồi...

Chỉ có hiệu AN-THÁI làm được xe đúng như xe « Verneuil » vì sau khi số ấy tan bẩn hiệu đã mua được các dụng cụ dùng làm xe mà bẩn hiệu lại cam đoan là chắc chắn và đẹp hơn, hiện đã có tang chứng, xin mời các ngài lái xem qua sẽ rõ.

Bán đủ đồ phụ tùng xe kéo và chambre, lốp.

Có 28 mẫu vái đúng đẽ lợp mui đóng tựa và cắt housse xe nhà và xe ô-tô.

Nhận lợp mui và cắt housse xe ô-tô.

Bóng và chửa các xe nhà, xe hàng, xe ngựa, và xe bò.

An - Tháí

Số 2, phố Nguyễn-trọng-Hiệp, Hanoi tức là phố giữa phố Cầu gỗ đi vào ngõ Gia-ngu

VE ÁNH TRUYỀN THẦN BẢNG THAN HAY MỤC TÀU THẬT GIỐNG, THẬT KHÉO, KHÔNG PHAI MẪU

ảnh 50 x 60 2\$90

Ở xa xin gửi ảnh về cho TRƯỜNG-TRỌNG-BÌNH
Office Indochnois du Travail — 81, Route Mandarine, Hanoi

Có nhận gửi hình đi các nơi theo lối linh hồn giao ngan.

Voi-trắng kén vợ lẽ tân-thời nhưng phải có bệnh hôi-nách để làm quảng-cáo cho thuốc.

Hội-Nách giá một lọ 0\$20, cửa hiệu

PHÚ-BỨC DƯỢC-PHÒNG

205 Phố Khách, Nam-Định

Cần người làm Đại-lý các nơi. Bản hiệu bán đủ các thứ thuốc nam, thuốc bắc, thuốc sống, thuốc bào-chế, xứng-huor, quy-bản, các thứ sâm Hoa-kỳ, dương-sâm, cao Ban-long, cao Quy-bản rất tốt.

GIẢI THƯỞNG 50.000 quan

Vi dùng kem và phấn Velonty de Dixor mà cô Laura Wild mới đây đã được hội-đồng « Daily Sketch » tăng 50,000 quan, vì ai cũng công-nhận cô là bậc hoa-khôi đệ-nhất hiện-thời ở Anh.

VĂN VUI

TINH HÀ LA GY?

Vân-Lang nhìn hết vợ đến con, dưới ngọn đèn dầu tỏa một làn ánh sáng lờ-mờ mầu vàng nhạt. Nhưng trên mây bộ mặt mà chàng hôm nào cũng nhìn thấy, chàng chẳng thấy một chút gì là tinh-cảm. Chàng tự thấy hết cả hứng-thú.

Bỗng chàng chợt nhớ tới Dung-Lan, một cô con gái có chồng mà chàng đã « phất » được bùa nô. Hình-ảnh người yêu cứ phảng-phất trước mắt, làm Vân-Lang không nuốt trôi bát cơm. Chàng cố ăn cho xong bùa. Năm phút sau, chàng đã ngồi trong bàn giấy, trước mặt một tờ giấy viết thư thật đẹp.

Chàng cầm bút, nghĩ-ngợi chán chê, miệng lầm-bầm:

« Hừ ! Minh biết viết những gì bây giờ ? »

Bóp trán, chàng bắt đầu hạ bút :

— Em Lan yêu quý của anh ơi !

— « Chà ! Nghe cái đầu này cũng đã kêu lầm rồi ! »

Rồi chàng tiếp :

— Em ơi, anh nhớ em quá đi mất. Trong lúc anh đang viết thư cho em, thì, ngoài cửa sổ, ngọn sóng bể nhấp nhô dưới ánh trăng xuông như xúc động ..

— « Phải ! Viết thế này thì nàng mới cảm chüz. Minh cũng là tay văn-sĩ kia mà ! »

Chàng lại viết :

.. như xúc động trái tim anh. Giữa cảnh-vật đẹp-de kia chỉ thiếu có một em mà mắt cả vẻ thơ. Đêm khuya một mình hối-hả, kia phía-na-thép-thoáng ngon buồm như tăng mối cảm, như gợi con buồn cho anh. Từ sáng đến giờ, anh không ăn cơm...

Chàng lại cắm-cùi :

— Em Lan ơi, anh nhớ em lầm !

Trả lời cho anh nhé. Chúc em đẹp thêm và mạnh khỏe.

Yêu em,
Vân-Lang

Chàng ngồi phò một lát, mân-mẽ tờ giấy rồi vội cho vào phong-bì.

— Cậu, chiều hôm nay thử bảy, ta đi cinéma nhé ! Phim hôm nay chừng hay lầm !

Dung-Lan uốn-éo trước mặt chồng có vẻ lảng-lo.

Chồng, một ông ký sở tư, người cục-kịch, hiền-lành. Mấy nếp răn trên trán như tó hết cái nghị-lực

của ông đã phán dấu để kiếm tiền cho bà vợ tiêu dùng xa-xỉ.

— Cậu bảo nó đánh xe, ta hãy đi ăn ô-ten-dã, rồi sẽ đi cinéma sau.

Dưới cập kính trắng, chồng sẽ để tóm nụ cười :

— Thì tùy mợ đấy !

Bác phắc-to vừa đưa thơ.

Cầm chiếc phong-bì xanh, ngoài chữ viết nắn-nót, Dung-Lan nhận được ngay chữ Vân-Lang.

Một lúc sau, trong buồng riêng, nàng xem thư rồi lầm-bầm :

« Hừ ! Lão này viết cũng khá đấy !

Văn nghe kêu tợn ! »

Lật thơ, rồi xem ngày, tháng, nàng túm-tím cười :

« Mới gửi hôm 17, hôm nay 20,

chóng nỗi ! »

Trước bàn giấy, Dung-Lan lúi-huí viết thư cho Vân-Lang :

Anh Vân-Lang yêu quý,

Nhận được thư anh, em vội phục đáp, kéo anh mong đợi. Em mấy hôm nay hơi yếu, nhưng vẫn nhớ anh lầm ! Trời ơi ! ước gì em có cánh mà bay tới nơi anh ở, để đòi ta cùng được tự-tình. Trái tim em, — muốn cùng anh hòa theo một nhịp, — mà cả người em, em cũng hiến cả anh.

Yêu anh lầm,

Dung-Lan,

Lấy một tờ giấy khác, nàng lại quay vào đầu đề khác :

Cậu Thanh-Giang yêu quý,

Em nhận được thư của cậu rồi. Em mừng quá, cậu à ! Em nhớ cậu lầm ! Ước gì em có cánh mà bay tới nơi cậu ở, để đòi ta cùng được tự-tình. Trái tim em, — muốn cùng ai hòa theo một nhịp, — mà cả người em, em cũng xin hiến cả cho cậu.

Yêu cậu,

Dung-Lan.

Một giờ sau, hai tấm thơ đựng mỗi chiếc một mảnh hồn của Dung-Lan đã nằm trong cái hộp đựng thơ.

Rồi còi tàu hét vang, anh bẻ ghi hấp-tấp, người xếp ga huýt còi, ông ký giấy thép rộn-rít, người đưa thơ vội-vàng, phát đi chỗ này một mảnh, chỗ kia một phần của trái tim Dung-Lan.

Tấm lòng yêu của nàng muốn bay di các ngả...

May sao lại có nhà giày thép.

VŨ-DỊNH-THẢO

Một sức mạnh của nước Nhật

Báo-giới Nhật-bản là một sức mạnh của nước Nhật-bản.

Các tay phóng viên của các nhà báo Nhật có dưới quyền mình từng đội do thám, việc gì rắc rối đến đâu cũng điều tra ra manh mối. Phần nhiều những tờ báo nhón là cơ quan độc-lập, không có liên-can đến chính đảng nào. Một tờ báo mà muôn cỗ-động cho một chính đảng thì dẫu sao cũng thất bại, khó lòng mà sống được.

Ta cũ việc mở một tờ báo như tờ Tokio Asahi, tờ Osaka Asahi, tờ Tokio Nichi Nichi, tờ Osaka Mainichi hay một vài tờ báo khác viết bằng tiếng Anh-lê là ta có thể biết đại-khai được tình hình thế giới và biết một cách rõ-ràng về tình-hình nước Nhật. Ta có thể nói được rằng những mục thông tin tức của những tờ báo Nhật là những mục đặc-sắc vào bậc nhất thế-giới. Lẽ tất nhiên là các báo đó chịu ảnh hưởng Mỹ một cách rõ-rệt song những bài nói về các vấn đề riêng trong nước như vấn đề xã-hội, kinh-tế hay văn-hóa cũng rất có giá-trị. Vì vậy nên báo-giới rất có ảnh hưởng đến cuộc đời một người Nhật.

Một người Nhật ngày nay không thể nào không xem nhật-báo được nữa. Sở dĩ họ đọc báo không phải vì họ có cái tính thích đọc tự-nhiên đâu, mà hính vì lẽ các báo có giá-trị và biết cách lưu luyến người đọc.

Một vài on số sau đây đủ tỏ rõ cái vẻ to-tát của các báo Nhật. Tòa báo Asaki trông có vẻ đồ sộ như một cái lâu đài. Không kê nhân viên trong tòa soạn, người làm công trong nhà báo có-tới 3,800 người. Nhà in có-tới 36 cái máy in Rotative tối tân kiểu Đức.

Tòa soạn có không biết bao nhiêu là ô-tô, 20 chiếc tầu bay, 500 con chim bồ câu đưa thư, hai cái máy chuyên ảnh đi xa bằng điện (appareil phototélégraphique), lại có đường giày thép riêng của nhà báo từ Tokio đến Osaka, ngoài ra lại có nhiều viện sách, nhiều bảo-tàng chứa các báo hoàn-cầu, đến cả các báo ở châu-Âu thật ít người biết mà ở bảo-tàng ấy cũng có.

Tòa soạn ấy ngoài ra lại xuất-bản các tuần-báo về phụ-nữ, nhi đồng, thể-thao, kịch-trường, về văn-chương và xuất-bản các sách niêu-lịch.

Ở Á-châu, ở Mỹ, ở Anh, ở Pháp, ở Đức, ở Nga, đâu đâu cũng có phóng viên của nhà báo. Mỗi năm nhà báo phát từng triệu yến để thưởng cho các nhà bác-học, các nhà mỹ-thuật và các nhà võ-sĩ, lại có lồ chức các cuộc diễn-kịch và diễn-thuyết.

Thế mà ở nước Nhật không phải chỉ có một nhà báo như nhà báo Asaki. Còn nhiều nhà khác nữa, và cách tò-chức cũng đại khái to-tát như thế cả.

Lược dịch của POSPISIL
(Trích ở báo Lu)

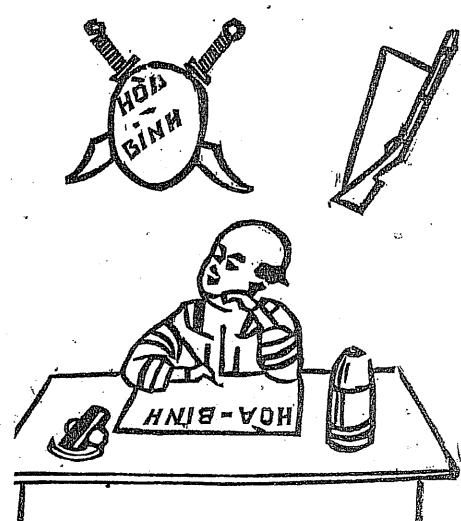
VỀ TRUYỀN BÀY NGÀY

Bắt bạc

— Họ chơi rồng rắn

— Không. Hai sáu con bạc béo đầy.

Hội nghị tài binh

« Muốn hoà-bình phải có chiến tranh » Thái-Binh-Dương nhuộm máu sóm ngày nào, thì ta sẽ thấy hoà-bình sóm ngày ấy !

TÙ-NGỌC-LIÊN ĐỒ

(78) Bảy lát phố Hàng Gai,
Chữa lậu thật rất tài;
Trăm người không sai một,
Thầy thuốc đỡ biết ai ?

Giả nhởi

Có phải TÙ-NGỌC-LIÊN,
Chữa lậu thực như tiên;
Trăm người không sai một,
Bệnh nặng cũng khỏi liền.

Khen

Khen rằng mẫn tiệp lại đa năng,
Vì là bùn mồi đã nói phẳng;
Hàng Gai nhà bảy lát,
Chuyên môn chữa lậu chả ai bằng.

Trong lúc mùa hè trừ sự nóng nực còn gì
khô hơn là nhiều muỗi mau đốt

HƯƠNG TRÙ MUỐI

CỦA NHÀ THUỐC

ĐẠI-QUANG

Giày nói 805

47, Phố Hàng Đường — Hanoi

Nếu muốn

được

giày ta, giày tây,
giày KIM-THỜI đủ các
kiểu, vừa bền, vừa đẹp
lại vừa rẻ !.. xin mời
đến hiệu TOÀN-THÀNH
chủ-nhân là M. PHAM-
VĂN-SƯU ở số 37,
Route Mandarine Hanoi.

Trong thời-kỳ kinh-tế
khủng-hoảng, lại được
hiệu TOÀN-THÀNH đóng
giày một cách đặc-biệt
như thế tưởng các quý-
khách không nên bỏ
qua dịp tốt thì phải...

NHÀ THÍ-NGHIỆM

BỆNH LÂU GIANG

Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hiệu thuốc Lê-huy-Phách làm thuốc đã lâu năm đặt phong riêng để thí-nghiệm bệnh Lâu và Giang-mai. Hồi năm 1931 đã phát-minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lâu mới phải (état aigu) bắt cứ mủ máu, buốt, tức, chỉ dùng từ 4 đến 6 ve là khỏi hẳn, mỗi ve giá Op50 Lâu lâu năm (état chronique) thường sinh nước tiểu vàng đỏ, hay đặc cùng là vẫn-vẫn, lúc đi tiểu thấy nóng, từ chì mồi-mệt, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve liệt-trùng giá mỗi ve Op50 và 1 hộp to bồ ngũ-tạng trù-lâm 2p, hộp nhỏ 1p, là khỏi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ già lại tiền. Còn bệnh giang-mai thi bắt cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản-hiệu cũng chóng khỏi hơn là bệnh lâu, ai ai đều biết. Muốn hỏi điều gì định theo timbre Op50 giả lời ngay. Ông xá mua thuốc gửi thư về sẽ gửi theo cách linh-hoa giao-ngân (C.R.). Thư và mandat xin, đề :

M. Lê-huy-Phách

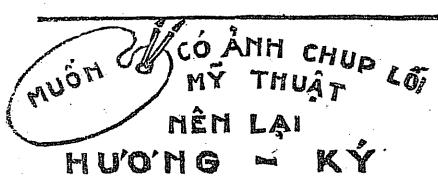
12, Route Sinh-tử; Hanoi — Tonkin

Giảm giá

Vì kinh-tế khủng-hoảng, vì quan-lại bị giảm lương, nên các nhà buôn đều phải giảm giá. Về sách Hán-Việt tự-diễn (đã ra trọn bộ hai quyển), chúng tôi định bắt đầu từ nay giảm giá như sau này:

Hàng thường 6p00 một bộ
Hàng đóng bìa vải 7p00 một bộ
Mua buôn trừ hoa-hồng 20 phần 100.
Xin điều kiện bán buôn
Quan-hải thư-diễn 27, Rue Gia Long, Huế

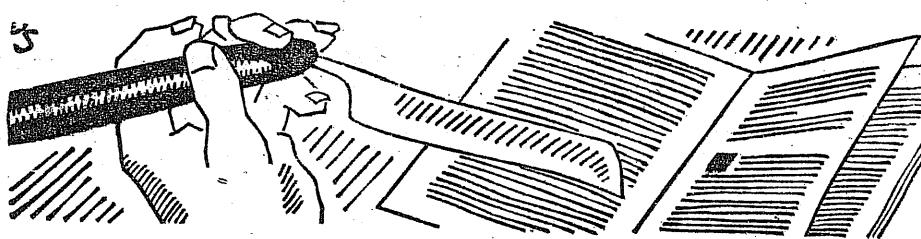

Phàm người Việt-Nam

ai muốn cũng được

- 1 — Giải võ Tàu (môn Thiếu-Lâm).
- 2 — Làm một ông lang trù-danh.
- 3 — Trò ném nhà công-nghệ Đai-tư-bản.
- 4 — Pháp-thuật cao-cường như Tiên.
- 5 — Biết được vận-mịnh hay đỡ.
- 6 — Thông-hiểu lịch-sử nước nhà.
- 7 — Làm một nhà trù-danh về các môn Mỹ-thuật như : Danh-họa, Danh-cầm, Danh-sĩ và cao-cờ...
- 8 — Nhà Kế-toán thật giỏi.
- 9 — Hiểu thấu máy Huyền-vi của con Tạo.
- 10 — Sống lâu mãi mãi v.v...

Thời chỉ nên mua đủ các sách có giá-trị của « Nhật-Nam Thu-Quán Được-lòng » đã xuất-bản như Thể-thao-lâu 4 cuốn 1\$36. Y-Học Tùng-Thư 5 cuốn giá 2\$50. Công-Nghệ Tùng-Thư (40 nghề it vốn) 2\$00. Thời-Niên 5 cuốn 2\$00. Số Tử-vi 1\$00. Các Lịch-sử Tiêu-thuyết. Sách dạy đàn Huế và Cải-luong 0\$50. Sách dạy Cảnh cờ 0\$60. Sách dạy làm Văn-tho 1\$20. Sách dạy vẽ 1\$20. Sách dạy làm sô-sách (Thương-mai Kế-toán) 1\$50. Thiên-vă-học 0\$50. Địa-ly-học 0\$50. Trường-sinh-thuật 0\$50 v.v... Như vậy là làm được cả, vì nhiều người đã công nhận.

NHỮNG HẠT DẬU ĐỌN

Tỉnh hay mê ngủ?

K. H. T. C. số 45, trong bài « nhữngh phuơng hạn-chế dục-tinh » ông Huỳnh-văn-Tấn đưống nói về vẫn-de dục-tinh lại nhảy sang vẫn-de tôn-giáo — nói chán về vẫn-de tôn-giáo, muôn lại nhảy sang vẫn-de dục-tinh, bèn dùng câu chuyễn-ý : « trời đất ơi, hỡi tôi ngủ quên sao mài! Đang viết vẫn-de hạn-chế dục-tinh mà lộ ra nội phạm đến các nhà tôn-giáo.... »

Trời đất ơi! Ông Tân ơi! Ông không ngủ đâu, ông tỉnh dậy, ông cố ý viết như vậy đấy! Ông đừng vờ nữa đi!

Máu trạng rượu

Cũng trong bài ấy có câu : « ra ngoài

tập thể-thao cho máu men chạy đều.... »

— Máu làm sao lại di với men?

— À, phải rồi, máu của các trạng rượu, tất gọi là máu men! Tiếng mới của khoa-học!

Văn-chương méo mó

Lại có câu : « bông sắc tuy đẹp nhưng ngày kia sê già, sê móm ».

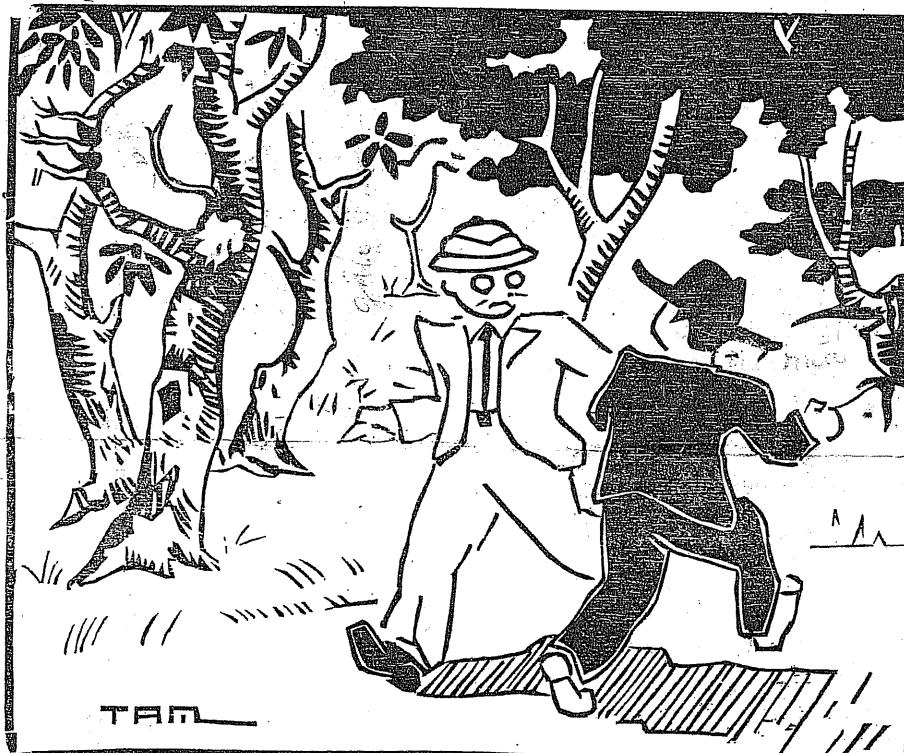
Tôi xin bắt chước ông Huỳnh-văn-Tấn viết hơi một câu :

« Văn-chương ông tuy hay, nhưng nếu ông cứ viết như thế mãi, ngày k' a nó sê méo, sê mó ».

— Ông nghe chướng tai không?

— Bóng sắc mà già móm được, thì văn-chương ông cũng có thể méo-mó được!

HAI CÔNG ĐI TÌM BẢO-BỐI

— Con rùa tôi sống mất, ông có thấy nó đâu không?
— Không!... ông có thấy con gấu và con gà ba chân c'á tôi nó chạy qua đây không?
— Không!
(Các bạn chỉ dùm họ 2 ông ấy).

Các bạn nhà buôn,
muốn kẻ biển lối mới

Xin quá bộ lại nhà
chuyên-môn làm Quảng-eáo

ATDAR PUBLICITY

7, Phố Nhà Thờ (Lamblot) — Hanoi (Chỗ gần rẽ sang hàng Hài)

Giá tinh-hạ, nhiều lối chữ mới, nhiều tay vẽ khéo, lại có nhà Mỹ-thuật trông nom. Công việc dù nhiều ít cũng có garantie có nhận cả các việc sơn, vôi.

Nên dùng phấn đánh giấy mủ PURBLANC của ATDAR

TUYỆT HẾT BỆNH LÂU GIANG

Các ngài sau khi khỏi chứng bệnh lình, di độc còn lại, nước tiểu khi trong khi vàng. Đầu tiên vào cổ thấy lẩn-vẫn đặc, như đầu sợi chỉ, giây giây như mũi. Qui-dầu thường uớt dính, thỉm-thoảng ra đời tí mủ. Hoặc sáng khi ngủ giây, trước khi tiểu-tien, nặn thấy ra một chất chảng-chảng như sữa đặc, làm việc gì quá độ lại phục-phát. Mà có người xuong thận thường thấy đau mủi. Như thế đều là nọc lâu chưa được tuyệt hẳn, di độc còn lại, nên thường phát như vậy. Muốn trừ hết căn bệnh, tài ta dùng ngay thứ thuốc Kiên-tinh tuyêt-lâu (tiệt nọc) giá 1\$50 1 hộp. Nhẹ 2, 3 hộp, nặng 4, 5 hộp là khỏi rút. Vì đã nhiều người dùng qua nên đã biết kinh-nghiệm của thuốc Kiên-tinh. Còn người nào đang thờ-kỷ phát hành buổi tíc, cường dương đau, nỗi hạch, ra máu, ra mủ, đó là thời-kỷ bệnh dương phát. Như thế ta nên dùng ngay thuốc Bình-hưng (thuốc dương chữa bệnh) giá 0\$50 1 hộp. Nhẹ 4, 5 hộp, nặng 5, 6 hộp là khỏi ngay. Mà người bệnh giang phát ra, thấy sốt, nỗi hạch, qui-dầu lở-loét, mình mẩy mẩn tịt, mệt mỏi, xương đau, như thế dùng ngay 4, 5 lож thuốc Giang giá 0\$70 1 lож là khỏi ngay. Những thuốc đã kê ra đây, đều không công phạt, không hại sinh-duc. Hiện đã nhiều người uống khỏi, và nhận được nhiều giấy của các người khỏi gửi về cảm ơn. Háng nhẽ các giấy ngại khen cùng tên các người cảm ơn đều đăng lên báo để các bạn đọc-giá xa gần biết, nhưng vì là bệnh (kin) vây xin miễn đăng

BÌNH - HƯNG

89, Pavillons Noirs (Phố Mã-mây), Hanoi — Giấy nói 543

Bà dạ-tràng

Ngô-Báo ra ngày 2-5-33, trong một bài về mục-thờ-i-sự Hanoi, có câu : « Ông Tường có hai bà..., vợ cả ở trên phô, vợ lẽ ở dưới bãi cát ».

Bà Tường hai hồn là một thứ dạ-tràng, mới có thè ở dưới bãi cát được! Thương hại cho bà, giờ nắng nay mà ở dưới bãi cát....

Không nói tiếng mẹ đẻ

Báo Đông-Pháp ra ngày 3-5-33, trong bài « con chồng bắn di-ghé » có câu : « bà Guigon là người Nam, tên Bich, nén cảnh bài-trí trong nhà không quên lối mẹ đẻ »!

Thường nói : « tiếng mẹ đẻ » (langue maternelle).

Bấy giờ lại thấy báo D. P. viết « bài-trí lối mẹ đẻ ».

Nếu lối mẹ đẻ mà là lối mẹ đẻ thì ghê cho văn báo D.P. thật!

Hay là tác-giả bài ấy không biết nói tiếng mẹ đẻ?

Đất nước nào?

Cũng số báo ấy, (tờ phu-trương) trong bài « một gác ở chùa Trầm của đoàn-du lịch » có câu : « chị Hằng láp-ló trong máy, như muốn trêu cợt anh-hùng nơi khách-dịa ».

Thì mà tôi cứ tưởng chùa Trầm là nơi Việt-Nam, đấy!

Khéo hòa lăm!

Cũng trong bài ấy, lại còn câu : « mặt nước sông gợn hòa với tiếng giun để khéo thành ra một giọng rền-rì »

Mặt nước sông gợn thuộc về sự trống, hòa với tiếng giun để khéo, thuộc về sự nghe. Hòa thế thì khéo thực!

Tôi cũng viết : « cái trí quẩn của tác-giả bài ấy, hòa với mực đen của nhà in báo Đông-Pháp, thành ra một câu văn tam-toang ! ! ».

Cũng thế!

Văn đại-cà-sa

Bắc-kỳ thể-thao số 125 trang đầu : Còn Hồ-công-nương ngồi trong tiệc, nét vui lộ hẳn ra mặt, cảm-tình chan-chứa, cặp thu-ba bao quát cả một phòi g, giăng-buộc lấy anh em Trung-Bắc : một bắc nǚ-thần.

Chả biết Hồ-công-nương đọc tới câu văn đại-cà-sa này thì có « lộ nét vui ra mặt » không? Nhưng nếu cặp thu-ba của công-nương mà bao-quát được cả một phòng mà giăng-buộc được anh em Trung-Bắc thì công-nương là một vị nǚ-thần thật đấy.

NHẤT DAO CẠO

Con số 100

Xin bà con đừng quên :

rằng nhà CÙ-CHUNG chuyên dệt các Mailot Pull-ever có tiếng xưa nay ở phố Citadelle, vì nhận được kiểu máy dệt to nhất của người Pháp chế-tạo rất tinh-sảo, nên đã dọn ra số 100, phố hàng Bông (Hanoi).

Từ nay hẳn bà con được vừa ý và không lo gì hàng-hóa người mình còn kém hàng ngoại-quốc bê náo.

Bà con, xin hãy bão-tôn lấy công-nghệ nước nhà.

CÙ-CHUNG
100, Rue du Coton. — Hanoi

A gặp B

A. — Bác này diện dỏ quá chừng, Sơ mi (chemise) chất cỏ ngực lung rộng thừa.

B. — Giống như lối áo ngày xưa, Vì may thô vụng cắt bừa biết sao.

A. — Thắt sơ-mi có xa náo,

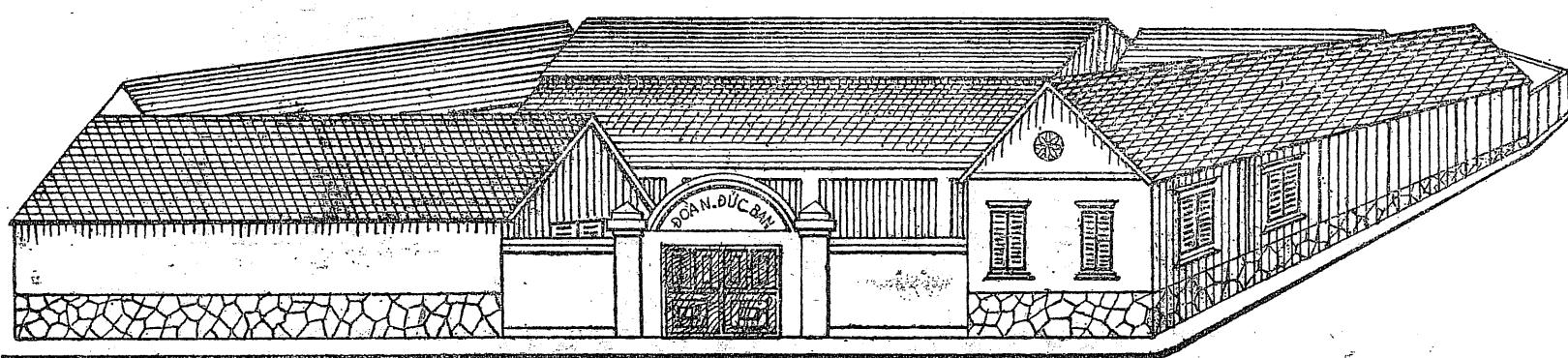
Mười lăm hàng Gạo (1) đã bao tiếng đồn.

B. — Ngắm áo bác với cồ cồn,

Mới hay may khéo làm tôn vê người.

Ng-Rang T.Q. Minh

No 15, Phố hàng Gạo, (gần chợ Đồng-xuân)

XƯỞNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. DOAN-DUC-BAN TẠI CÀT HẢI QUẢNG YÊN

Cửa hàng bán
Nước Mắm
32 Phố bờ sông
Hàng Nâu
Quai Clémenceau
HANOI

*Góp hàng và xưởng mắm do
M. DOAN-DUC-BAN quản trị lately*

Phố bến
Tầu Thủy
Rue Maréchal Foch
HAIPHONG

Trong 16 năm chuyên nghiệp
về nghệ hội họa

Bản sở có đủ 204 cái kiều nhà đã làm tại
Hanoi và các tỉnh. Ngoài nạo muôn xem kiều
đã vẽ xin kính mời qua bộ lại Bản sở, trước
là NGUYỄN GIA KHÁNH nay đặt là:
NHUẬN-ỐC TOUT POUR ARCHITECTURE
168 RUE LÊ-LỢI HANOI gần trường Thủ Đức.

Sẽ xin kính hạ để tạ các ngài đã có lòng tin
về nghệ vẽ của bản sở trong 16 năm nay.

NÉNHÚT THUỐC THƠM

NƯỚC HOA CON VOI

PHÚC-LỢI, 79, Paul Doumer — HAIPHONG

Jasmin, Violette, Narcisse
Quelques Fleurs

Fleur d'Amour, Rose, Menthe

1 lọ 3 grammes 0\$20, 1 tá 1\$80
1 lọ 6 grammes 0\$30, 1 tá 2.70
1 lọ 20 grammes 0.70, 1 tá 6.30

1 lọ 3 grammes 0\$15, 1 tá 1\$50
1 lọ 6 grammes 0.20, 1 tá 2.00
1 lọ 20 grammes 0.60, 1 tá 6.00

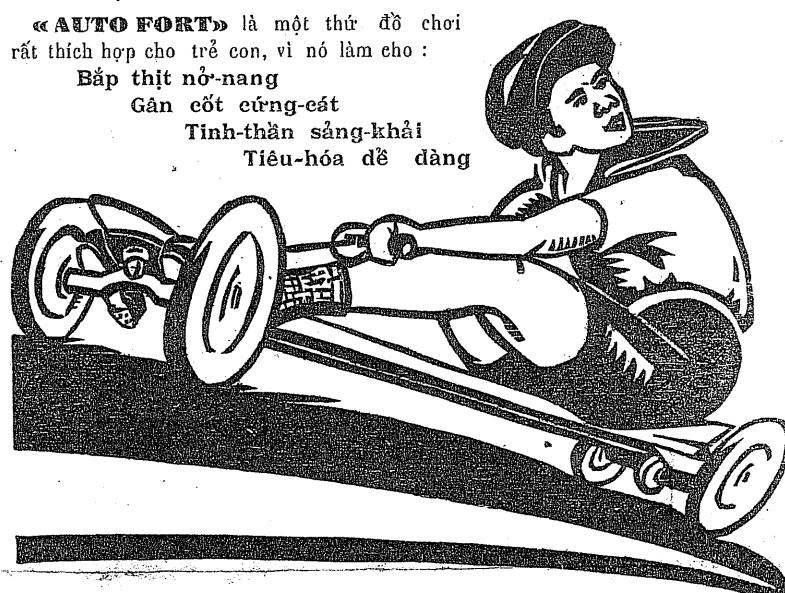
Bán buôn và bán lẻ, tiền trước bản-hiệu chịu.

Các hiệu cạo mua pha lợi hơn các thứ khác nhiều lắm.

AI BẢO KHÔNG ĐÚNG ???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi
rất thích hợp cho trẻ con, vì nó làm cho :

Bắp thịt nở-nang
Gân cốt cứng-cắt
Tinh-thần sáng-khai
Tiêu-hoa dễ dàng

Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy-hiểm, người sẽ được khỏe-mạnh, nhanh-nen lại thêm nên can-dam.

Ai cho những điều kề trên là không đúng, xin mòi lại thí-nghiệm tại

Hiệu PHÚC-LONG

43, Phố Hàng Đầu, Hanoi — Telephone số 251
Bán buôn và bán lẻ.

CUỘC THI THƠ RẤT LỚN CỦA "SAIGON"

ĐẦU ĐỀ :

MỪNG BÁO « SAIGON » RA ĐỜI

THÈ-LÈ

1º — Bát cú. Lấy vận (SON).

2º — Trong bài phái có mấy chữ sau này :

Ngày ba tháng năm « SAIGON » ra đời. (Muốn dùng
thè-thết ngôn hay ngũ ngôn cũng được).

Một bài lục-bát 16 câu trở lên hay là lục-bát gián-thết cũng được.

Các phần thưởng

Phần thưởng thứ nhất. — Một tấm trướng, một bộ văn-phòng từ bão,
một thùng trà Việt-Thái và 3 năm báo « Saigon ».

Phần thưởng thứ nhì. — Một quyển Hán-Việt Từ-Diễn, một thùng savon
Việt-Nam, một bức tranh vẽ, và 2 năm báo « Saigon ».

Phần thưởng thứ ba. — Một quyển Hán-Việt Từ-Diễn, một thùng savon
Việt-Nam, một thùng bánh quắc-nữ và 1 năm báo « Saigon ».

Còn nhiều phần thưởng khác để tặng các ngài trúng vào hạng 4 hạng 5
trở xuống nữa.

Nếu trong các ngài được thưởng, ngài nào muốn giúp cho « Saigon » hoặc
làm thông tin hoặc dự vào bộ biên-tập bồn-báo xin sẵn lòng hoan nghênh.

3º — Ngày mân hạn gửi bài là 15 Juillet, ngày chấm xong và gửi tặng phần
thưởng : 15 Juillet.

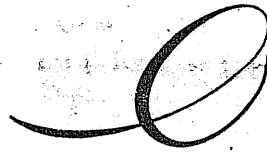
4º — Thơ gửi về cuộc thi này xin đề : M. Bút-Trà, chủ-nhiệm báo « Saigon »
89, Colonel Grimaud, Saigon, ngoài bao thơ nhớ đề thêm câu này :

Cuộc thi thơ của báo « SAIGON »

Cuộc chơi thi thơ là một cuộc chơi rất tao-nhã trong làng văn,
vừa tiêu-khiền được cái thi giờ nhàn rỗi, lại vừa bồi đắp cho nền văn-học
nước nhà, vậy mong sao các ngài văn-hào thi-bá để lòng tới
cuộc thi này thi bồn-báo rất lấy làm hân-hạnh.

« SAIGON »

HIỆU THUỐC TÔ NHẤT
— ĐÔNG-DƯƠNG —

PHARMACIE CHASSAGNE

Chủ nhân: Ông LAFON và Ông LACAZE

59, RUE PAUL BERT — HANOI

(Trước cửa Gô-Đa và ngay hồ Hoàn-Kiêm)

Bản hiệu có bán:

Thuốc chè theo đơn của quan Bác-Sỹ.
Thuốc chè-sắn chữa đủ các bệnh — Các
đồ buộc thương-tích — Các khí-cụ để làm
thuốc — Các chất hóa-học — Các đồ trang-
sức như phán, nước hoa.

Thuốc chè nguyên-chất và thượng hảo-hạng.
Thuốc bán rất chạy nên bao giờ cũng mới.

Tiếp dài bạn hàng một cách rất ân-cần.
Ở xa viết thư về sẽ trả lời ngay.
Nội trong một ngày gửi thuốc đi các tỉnh.